

Финансиски извештаи и Извештај на независните ревизори

ТТК Банка АД Скопје

31 декември 2012 година

Содржина

	Страна
Извештај на независните ревизори	1
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во капиталот	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	8

Извештај на независните ревизори

До Раководството и Акционерите на

ТТК БАНКА АД Скопје

Grant Thornton DOO
M.H.Jasmin 52 v-1/7
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (2) 3214 700
F +389 (2) 3214 710
www.grant-thornton.com.mk

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на ТТК БАНКА АД Скопје (“Банката“) составени од Извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2012 година, и Извештај за сеопфатната добивка, Извештај за промените во капиталот и Извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 65.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои не содржат материјално значајни грешки како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да дадеме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално значајни грешки. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот, и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално значајни грешки во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Банката со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Банката. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, во сите материјални аспекти, ја претставуваат објективно финансиската состојба на Банката на ден 31 декември 2012 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување.

Grant Thornton

Скопје,
29 март 2013 година

Финансиски извештаи
31 декември 2012 година

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешки	Година што заврши на 31 декември 2011	(000 мкд)
Приходи од камата		457,347	444,974
Расходи за камата		(183,149)	(198,611)
Нето приходи од камати	6	274,198	246,363
Приходи од провизии и надомести		134,864	130,402
Расходи за провизии и надомести		(20,664)	(21,869)
Нето приходи од провизии и надомести	7	114,200	108,533
Нето (расходи) од хартии од вредност чувани за тргување	8	(205)	(611)
Приходи од дивиденди	9	5,497	4,421
Нето-приходи од курсните разлики		11,570	14,726
Останати деловни приходи	10	21,544	13,930
Деловни приходи		426,804	387,362
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	11	(34,891)	(44,628)
Загуба поради исправка на вредност на нефинансиските средства, на нето-основа	12	(7,915)	(9,466)
Трошоци за вработените	13	(130,580)	(125,568)
Амортизација и депрецијација	14	(33,174)	(37,575)
Останати деловни расходи	15	(172,400)	(155,119)
Деловни (расходи)		(378,960)	(372,356)
Добивка пред оданочување за финансиската година		47,844	15,006
Данок на добивка	16	(1,717)	(691)
Добивка за финансиската година		46,127	14,315
Останата сеопфатна добивка за финансиската година			
Проценка на градежни објекти	26	6,827	-
Вкупно сеопфатна добивка за финансиската година		52,954	14,315
Заработка по акција			
Основна и разводнета заработка по акција (во Денари)	17	51	16

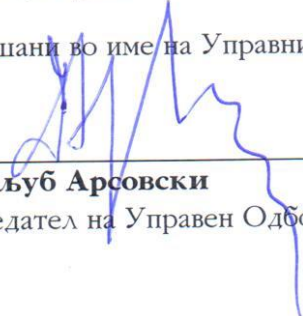
Финансиски извештаи
31 декември 2012 година

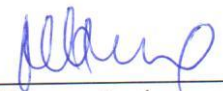
Извештај за финансиската состојба

	Белешки	На 31 декември 2012	На 31 декември 2011	(000 мкд) На 1 јануари 2011
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	18	2,148,684	1,199,432	1,043,371
Хартии од вредност чувани за тргување	19	7,050	7,546	8,460
Кредити и побарувања од банки	20	-	19,800	29,700
Кредити и побарувања од комитенти	21	3,884,066	3,668,671	3,523,173
Хартии од вредност расположливи за продажба	22	85,044	1,142,122	778,855
Останати побарувања	23	44,022	41,890	33,486
Превземени средства	24	422,661	463,105	278,985
Нематеријални средства	25	17,908	20,148	21,573
Недвижности, постројки и опрема	26	267,551	284,937	303,172
Вкупно средства		6,876,986	6,847,651	6,020,775
Обврски				
Депозити на банки	27	29,173	89,741	120,648
Депозити на комитенти	28	5,213,320	5,521,636	4,461,405
Обврски по кредити	29	600,821	248,160	439,328
Посебна резерва и резервирања	30	6,966	7,052	5,035
Останати обврски	31	55,442	62,752	51,564
Вкупно обврски		5,905,722	5,929,341	5,077,980
Капитал и резерви				
Акционерски капитал	32	907,888	907,888	907,888
Ревалоризациона резерва		109,628	111,475	114,697
Законска резерва		19,946	12,882	6,035
(Акумулирани загуби)		(66,198)	(113,935)	(85,825)
Вкупно капитал и резерви		971,264	918,310	942,795
Вкупно обврски, капитал и резерви		6,876,986	6,847,651	6,020,775
Потенцијални и превземени обврски	33	630,149	645,375	650,278

Овие финансиски извештаи се одобрени од Надзорниот Одбор на Банката на 28 март 2013 година.

Потпишани во име на Управниот Одбор на Банката од:

Драгоžуб Арсовски
Претседател на Управен Одбор

Наталија Алексова
Член на Управен Одбор

Финансиски извештаи
31 декември 2012 година

Извештај за промените во капиталот

(000 мкд)	Акционерски капитал	Ревалоризациона резерва	Законска резерва	Акумулиран и (загуби)	Вкупно капитал и резерви
На 01 јануари 2011	907,888	130,358	6,035	(101,486)	942,795
Корекции на почетната состојба (Белешка 2.2.3)	-	(15,661)	-	15,661	-
На 01 јануари 2011- повторно прикажано	907,888	114,697	6,035	(85,825)	942,795
<i>Трансакции со сопствениците</i>					
Распоред во законски резерви	-	-	6,847	(6,847)	-
Исплата на дивиденди	-	-	-	(38,215)	(38,215)
Данок за исплата на дивиденда	-	-	-	(585)	(585)
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	-	6,847	(45,647)	(38,800)
Добивка за годината	-	-	-	14,315	14,315
Останата сеопфатна добивка за годината	-	-	-	-	-
Депрецијација на градежни објекти	-	(3,222)	-	3,222	-
<i>Вкупно сеопфатна добивка за годината</i>	-	(3,222)	-	17,537	14,315
На 31 декември 2011	907,888	111,475	12,882	(113,935)	918,310
На 1 јануари 2012	907,888	111,475	12,882	(113,935)	918,310
<i>Трансакции со сопствениците</i>					
Распоред во законски резерви	-	-	7,064	(7,064)	-
<i>Трансакции со сопствениците</i>	-	-	7,064	(7,064)	-
Добивка за годината	-	-	-	46,127	46,127
Останата сеопфатна добивка за годината	-	-	-	-	-
Проценка на градежни објекти (Бел. 26)	-	6,827	-	-	6,827
Продадени градежни објекти (Бел. 26)	-	(5,496)	-	5,496	-
Депрецијација на градежни објекти	-	(3,178)	-	3,178	-
<i>Вкупно сеопфатна добивка за годината</i>	-	(1,847)	-	54,801	52,954
На 31 декември 2012	907,888	109,628	19,946	(66,198)	971,264

Финансиски извештаи
31 декември 2012 година

Извештај за паричните текови

	Белешки	(000 мкд)	
		За годината што заврши на 31 Декември 2012	2011
Деловни активности			
Добивка пред оданочување		47,844	15,006
Усогласување за:			
Амортизација и депрецијација		33,174	37,575
Исправка на вредноста на финансиски средства, на нето основа		34,891	44,628
Загуба поради исправка на вредност на нефинансиските средства, на нето-основа		7,915	9,466
Резервирање за технолошки вишок		804	
Приходи од дивиденди		(5,788)	(4,724)
Усогласување на обј. вредност на хартии од вредност наменети за тргување		496	914
(Добивка) од продадени превземени средства		(11,427)	(3,945)
(Добивка) од продадени недвижности, постројки и опрема			-
Останати корекции		(2,348)	1,392
Приходи од камати		(457,347)	(444,974)
Расходи за камати		183,149	198,611
		(168,637)	(146,051)
<i>Промени во обртниот капитал</i>			
Кредити и побарувања од банки		19,993	10,708
Задолжителна резерва во странска валута		41,205	(21,065)
Кредити и побарувања од комитенти		(294,972)	(396,060)
Превземени средства		103,373	22,094
Останати средства		(11,092)	(9,688)
Депозити на банки		(60,025)	(30,891)
Депозити на комитенти		(304,773)	1,065,682
Останати обврски		(7,310)	11,601
		(682,238)	506,330
Наплатени камати		452,968	445,289
Платени камати		(186,546)	(201,312)
Платен данок на добивка		(593)	(3,066)
Нето парични средства употребени за оперативни активности		(416,409)	747,241

Финансиски извештаи
31 декември 2012 година

Извештај за паричниот тек (продолжува)

	Белешки	(000 мкд)	
		За годината што заврши на 31 Декември 2012	2011
Инвестициони активности			
(Набавка) на недвижности, постројки и опрема и нематеријални средства, нето		(6,721)	(17,515)
Приливи од продажбата / (набавка) на хартии од вредност распол. за продажба		1,056,991	(363,301)
Приливи од дивиденди		4,688	1,383
		1,054,958	(379,433)
Финансиски активности			
Прилив од/(отплата) на обврските по кредити, нето		351,970	(193,933)
(Платени) дивиденди		-	(38,214)
		351,970	(232,147)
Промена на резервирањето поради оштетување вклучено во парични средства и парични еквиваленти		(78)	43
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти		9	2
Нето промени на паричните средства и паричните еквиваленти		990,450	135,706
Парични средства и парични еквиваленти на почеток	18	988,168	852,462
Парични средства и парични еквиваленти на крај	18	1,978,618	988,168

Белешки кон финансиските извештаи

1 Општи информации

ТТК БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст “Банката“) е Акционерско Друштво основано во Република Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е: ул. Народен Фронт бр. 19а, Скопје, Република Македонија.

Банката е овластена од Народна Банка на Република Македонија за вршење платен промет во земјата и странство, депозитни активности во земјата и странство и кредитирање во земјата.

Акциите на Банката котираат на официјалниот Пазар на Македонската берза за хартии од вредност, а кодот под кој котираат е следниот:

Шифра на хартија од вредност	ИСИН број
ТТК (обична акција)	МКТТКС101012

Вкупниот број на вработени на Банката на 31 декември 2012 изнесува 268 (2011: 257) вработени.

2 Сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ). Финансиските извештаи се подготвени со примена на основите за мерење специфицирани во МСФИ за секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход.

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност освен за:

- финансиските инструменти по објективна вредност преку билансот на успех кои што се мерат по објективна вредност; и
- средствата расположливи-за-продажба кои што се мерат по објективна вредност.

Финансиските извештаи претставуваат поединечни финансиски извештаи.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Основа за подготовка (продолжува)**

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со МСФИ бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Банката да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2012 и 2011 година. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади Денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2 Промена на сметководствените политики и обелоденувања**2.2.1 Примена на “Презентација на ставки од Останата сеопфатна добивка“ (Измени на МСС 1)**

Банката изврши примена на “Презентација на ставки од Останатата сеопфатна добивка“ (Измени во МСС 1. Измените во МСС 1 стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јули 2012 година и бараат ентитетите да ги групираат ставките презентирани во Останата сеопфатна добивка како ставки кои, во согласност со останатите МСФИ, нема да бидат рекласификувани последователно во добивки и загуби и ставки кои ќе бидат рекласификувани последователно во добивки и загуби кога одредени услови ќе бидат исполнети. Постоечката можност да се презентираат ставките во Останата сеопфатна добивка пред оданочување или по оданочување останува непроменета; сепак, доколку ставките се презентирани пред оданочување, тогаш измените на МСС 1 бараат данокот кој се однесува на секоја од двете групи на Останатата сеопфатна добивка да биде прикажан одделно.

2.2.2 Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Банката

На датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, одредени нови стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди се издадени од страна на ОМСС, но сеуште не се во сила и не се применети од страна на Банката пред датумот на стапување во сила (освен за измените на МСС 1 прикажани погоре во 2.2.1).

Раководството предвидува дека сите релевантни објави ќе бидат применети во сметководствените политики на Банката во првиот период кој почнува по датумот на стапување во сила на објавата. Подолу се презентирани подетално информациите за новите стандарди, измени и толкувања релевантни за финансиските извештаи на Банката. Одредени нови стандарди и толкувања исто така се издадени, но не се очекува да имаат материјално влијание врз финансиските извештаи на Банката.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промена на сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)

Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Банката (продолжува)

МСФИ 9 Финансиски инструменти (МСФИ 9)

ОМСС има за цел целосно да го замени МСС 39 Финансиски инструменти: Признавање и мерење. До денес, се издадени поглавјата кои се однесуваат на признавање, класифицирање, мерење и депризнавање на финансиските средства и обврски. Овие поглавја стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2015 година. Останатите поглавја кои се однесуваат на методологијата за оштетување и сметководство за хеџинг сеуште се во процес на развој. Понатаму, во ноември 2011 година, ОМСС привремено одлучи да направи одредени ограничени модификации на моделот за класификација на финансиските средства според МСФИ 9 со цел да нагласи одредени прашања во врска со примената. Раководството на Банката треба да го процени влијанието на овој нов стандард врз финансиските извештаи на Банката. Сепак, Раководството не очекува да изврши примена на МСФИ 9 се додека сите негови поглавја не бидат издадени, кога ќе може целосно да се процени влијанието на сите настанати измени.

МСФИ 13 Мерење на објективна вредност (МСФИ 13)

МСФИ 13 ја појаснува дефиницијата за објективна вредност и дава поврзано упатство и подобрени обелоденувања за мерењето на објективната вредност. МСФИ 13 нема влијание на тоа кои ставки е потребно да бидат мерени по објективна вредност. Истиот е применлив проспективно за годишни периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Раководството на Банката е во процес на ревидирање на своите методологии на проценка заради нивно усогласување со новите барања и сеуште не го проценило нивното влијание врз финансиските извештаи на Банката.

Измени на МСС 19 “Користи за вработените” (Измени на МСС 19)

Измените на МСС 19 вклучуваат одреден број на целни подобрувања во стандардот. Воглавно, промените се однесуваат на планови за дефинирани користи. Тие:

- го отстрануваат “методот коридор” и бараат ентитетите да ги признаат сите актуарски добивки и загуби кои настануваат во период на известување
- го менуваат начинот на мерење и презентирање на одредени компоненти од плановите за дефинирани трошоци
- ги зајакнуваат барањата за обелоденување, вклучувајќи ги и информациите за карактеристиките на плановите за дефинирани користи и ризици на кои ентитетите се изложени преку учество во истите.

Измените на МСС 19 стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година и ќе се применуваат ретроспективно.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промена на сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)
Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Банката (продолжува)

Пребивање на финансиски средства и финансиски обврски (Измени на МСС 32)

Измените на МСС 32 вклучуваат упатство за примена со цел да се појаснат неконзистентностите во примената на МСС 32 критериумот за пребивање на финансиските средства и финансиските обврски во следниве две области:

- значењето на “тековно има законски извршно право за пребивање“
- дека одредени системи за бруто пребивање може да се сметаат како нето пребивање.

Измените на МСС 32 стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2014 година и ќе се применуваат ретроспективно.

Раководството не предвидува овие измени да имаат материјално значајно влијание врз финансиските извештаи на Банката.

Обелоденувања - Пребивање на финансиски средства и финансиски обврски (Измени на МСФИ 7)

Во рамките на МСФИ 7 Финансиски инструменти: Обелоденувања (МСФИ 7) беа додадени одредени квалитативни и квантитативни обелоденувања кои се однесуваат на бруто и нето износите на признаените финансиски инструменти кои се: (а) пребиени во извештајот за финансиската состојба и (б) предмет на извршено пребивање од главни договори за пребивање и слични договори, дури и ако не е пребиено во извештајот за финансиската состојба. Измените стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година како и меѓупериодично во рамките на тие годишни периоди. Раководството не предвидува материјално значајно влијание на овие измени врз финансиските извештаи на Банката.

Годишни подобрувања 2009-2011 (Годишни подобрувања)

Годишните подобрувања 2009-2011 (Годишни подобрувања) извршија одредени мали измени во голем број на МСФИ. Измените кои се однесуваат на Банката се прикажани подолу:

Појаснување на барањата за почетен извештај за финансиската состојба:

- појаснување дека соодветен датум за почетниот извештај за финансиската состојба е почетокот на претходниот период (при што не е повеќе потребно да бидат презентирани придружни белешки)
- потенцира споредбени барања за почетниот извештај за финансиската состојба кога ентитетот прави промена во сметководствените политики или прави ретроспективни повторни прикажувања или рекласификации, во согласност во МСС 8.

Појаснување на барањата за споредбени информации кои ги надминуваат минималните барања:

- појаснување дека не е потребно да бидат презентирани дополнителни информации за финансискиот извештај во форма на целосен сет на финансиски извештаи за периоди кои ги надминуваат минималните барања
- барања дека било кои дополнителни информации треба да бидат презентирани во согласност со МСФИ и дека ентитетот треба да презентира споредбени информации во придружните белешки за тие дополнителни информации.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Промена на сметководствените политики и обелоденувања (продолжува)
Стандарди, измени и толкувања на постојните стандарди кои сеуште не се во сила и не се применети пред датумот на стапување во сила од страна на Банката (продолжува)
Годишни подобрувања 2009-2011 (продолжува)

Даночен ефект од распределбата на сопствениците на инструменти на капиталот:

- потенцира согледана недоследност помеѓу МСС 12 Данок на добивка (МСС 12) и МСС 32 Финансиски инструменти: Презентација (МСС 32) во однос на признавање на влијанието на данокот на добивка кое се однесува на распределбите на сопствениците на инструменти на капиталот и на трансакциските трошоци кои произлегуваат од трансакција со капиталот.
- појаснување дека намерата на МСС 32 е да ги следи барањата на МСС 12 за сметководство на данокот на добивка кое се однесува на распределбите на сопствениците на инструменти на капиталот и на трансакциските трошоци кои произлегуваат од трансакција со капиталот.

Сегментни информации за вкупни средства и обврски:

- појаснување дека вкупните средства и обврски за одреден известувачки сегмент треба да бидат објавени, ако и само ако: (а) мерење на вкупните средства или вкупните обврски (или двете заедно) е редовно доставено до раководството; (б) постои материјална значајна измена од мерењата кои биле објавени во последните годишни финансиски извештаи за тој известувачки сегмент.

Годишните подобрувања презентирани погоре стапуваат во сила за годишните периоди кои почнуваат на или по 1 јануари 2013 година. Раководството не предвидува материјално значајно влијание на овие измени врз финансиските извештаи на Банката.

2.2.3 Примена на МСС 16, параграф 41 - пренос од вишоци од ревалоризација во задржана добивка

Во текот на 2012 година, Банката одлучи ретроспективно да го примени параграфот 41 од МСС 16 кој дозволува дел од ревалоризационите вишоци поврзани со користењето на градежните објекти да се пренесува во задржаната добивка/акумулирана (загуба), при што износот на пренесените ревалоризациони вишоци претставува разлика помеѓу депрецијацијата базирана на ревалоризираната сметководствена вредност на средството и депрецијацијата базирана на првобитната набавна вредност на средството.

Ефектот на примената на овој параграф од МСС 16, за годините пред 1 јануари 2011 година во износ од 15,661 илјада Денари, е вклучен во почетната состојба на сметките на ревалоризационите резерви и акумулираните загуби во Извештајот за промените на капиталот во овие финансиски извештаи, додека преносот од ревалоризационите вишоци во акумулираната (загуба) за годината која заврши на 31 декември 2011, изнесува 3,222 илјади Денари.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.3 Странски валути

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари со примена на среден курс на Народна Банка на Република Македонија на денот на трансакцијата.

Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари (“Денари“) по официјален среден курс на денот на трансакцијата и сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики се прикажани во Извештајот на сеопфатната добивка како приходи или расходи од финансирање во периодот на нивното настанување. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	<u>31 декември 2012</u>	<u>31 декември 2011</u>
1 ЕУР	61.5000 Денари	61.5050 Денари
1 УСД	46.6510 Денари	47.5346 Денари
1 ЦХФ	50.9106 Денари	50.5964 Денари
1 GBP	75.2800 Денари	73.6322 Денари

2.4 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.5 Приходи и расходи од камати

Приходите и расходите од камати се признаени во Извештајот за сеопфатната добивка за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методата на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна камата е метода за пресметување на амортизирана набавна вредност на финансиското средство или финансиската обврска во текот на одреден период. Ефективната каматна стапка е стапката што точно ги дисконтира очекуваните приливи во текот на проценетиот век на употреба на финансиското средство, или, доколку е соодветно, во пократок период за нето евидентираната вредност на финансиските средства или финансиската обврска. При пресметката на методата на ефективна камата, Банката го одредува паричниот тек во однос на условите од финансиските инструменти, но не ги пресметува идните загуби по кредити. Пресметката ги вклучува сите суми кои се исплатени или добиени од двете договорни страни кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трошоци при трансакции и други премии или попусти.

2.6 Приходи од надомести и провизии

Приходите од надомести и провизии се евидентираат во Извештајот за сеопфатната добивка врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.7 Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата. Дивидендите се прикажани како дел од нето приходите од тргување или како останати приходи од дејноста во зависност од соодветната класификација на инструментот

2.8 Финансиски средства

Банката ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба, кредити и побарувања и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството на Банката ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Банката одобрува пари или услуги директно на комитенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите се признаваат кога готовината е исплатена на кредитобарателите. Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Кредитите и побарувањата на Банката на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од кредити и побарувања од банки и комитенти, парични средства и еквиваленти и останати средства.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативи, кои се класифицирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Банката има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Банката продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиски средства расположливи за продажба. Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година Банката нема финансиски средства класифицирани во оваа категорија.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Почетно признавање на финансиските средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Банката има обврска да го купи или продаде средството. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Финансиските средства, освен оние по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата. Финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби иницијално се признаваат по објективна вредност, додека трошоците на трансакцијата се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот на набавка.

Последователно евидентирање на финансиските средства

Последователно, финансиските средства чувани за тргување и финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат според нивната објективна вредност. Вложувањата расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок за финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може да се измери, коишто се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување.

Кредитите и побарувањата се евидентираат по нивната амортизирана набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Добивките и загубите кои се јавуваат од промени во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат во сеопфатната добивка, се до моментот на престанок на признавањето или во случај на нивно оштетување, при што акумулираните добивки или загуби, претходно признаени во сеопфатната добивка, се признаваат во тековните добивки или загуби. Сепак, каматата пресметана користејќи ја методата на ефективна каматна стапка, како и позитивните и негативните курсни разлики на монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка. Дивидендите на хартиите од вредност расположливи за продажба се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога ќе се обезбеди правото за примање на исплатата.

Објективните вредности на котирани вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Банката утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Банката ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.9 Оштетување на финансиските средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата (“случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Критериумите што Банката ги користи при утврдување на постоењето објективен доказ за загуба од оштетување, вклучуваат:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главнината или каматата,
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот,
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање,
- Отпочнување на стечајни постапки,
- Влошување на конкурентната позиција на позајмувачот,
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал, и
- Активирање на колатералот.

Банката врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и поединечно или збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни. Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за оштетување за поединечно проценето финансиско средство, било значајно или не, таа го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и врши збирна проценка на оштетувањето.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентирираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Евидентирираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековниот Извештај за сеопфатната добивка.

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата. Последователните надоместувања на претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите, во корист на тековните добивки. Доколку, последователно, износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката на исправка на вредност (оштетување на средства). Износот на намалувањето се признава во корист на тековните добивки како ослободување на исправката на вредност (загуба поради оштетување).

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

**Оштетување на финансиски средства (продолжува)
Средства евидентирани по објективна вредност**

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Банката проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во Извештајот за сеопфатната добивка. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку Извештајот за сеопфатната добивка.

2.10 Превземени средства

Превземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се состојат од недвижности и опрема добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања, кои се чуваат со цел за нивна понатамошна продажба. Истите не се користат за извршување на основните активности на Банката. Овие средства се признаени според пониската вредност помеѓу евидентираната вредност и проценетата објективна вредност намалена за очекуваните трошоци за нивна продажба. Банката планира да ги продаде овие средства во период до пет години од моментот на нивното стекнување.

За потребите на последователното мерење на превземените средства во случај кога проценетата вредност на превземеното средство е помала од евидентираната вредност, Банката во висина на разликата меѓу двете вредности признава загуба поради оштетување во тековните добивки и загуби.

Во текот на јуни 2012 година, Народната Банка на Република Македонија донесе “Одлука за измени и дополнувања на Одлуката за сметководствениот третман на превземените средства врз основа на ненаплатени побарувања”, според која, загубата за оштетување за затечените превземени средства е еднаква најмалку на поголемиот износ од:

- разликата помеѓу проценетата вредност намалена за трошоците за продажба и почетната сметководствена вредност, намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување и
- 20% од почетната сметководствена вредност намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување.

Банката е должна да го направи првото признавање на загубата за оштетување за овие средства најдоцна до 1 јануари 2013 година.

По исклучок на точките на горенаведеното, за средствата преземени по 1 јануари 2010 година, рокот за признавање загуба за оштетување започнува од 1 јули 2014 година, а Банката е должна да го направи првото признавање на загубата за оштетување за овие средства најдоцна до 1 јануари 2015 година.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Превземен средства (продолжува)**

Во периодот до 1 јули 2014 година, за овие средства Банката е должна во тековните добивки и загуби да признае загуба за оштетување еднаква на разликата помеѓу проценетата вредност намалена за трошоците за продажба и почетната сметководствена вредност, намалена за вкупниот износ на загуба за оштетување.

Доколку Банката не успее да го продаде преземеното средство во рокот од 5 години, должна е на крајот на петтата година да ја сведе вредноста на затеченото преземено средство на нула.

2.11 Нематеријални средства**Компјутерски софтвер**

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од пет години.

2.12 Недвижности, постројки и опрема

Дел од недвижностите на Банката се евидентирани по проценета вредност одредена од независен проценител, намалена за акумулирана депрецијација и загуби поради оштетување. Зголемувањето на евидентираната вредност како резултат на проценка се признава во ревалоризационите резерви во рамките на капиталот на Банката. При отуѓување на проценетото средство, делот од претходно признаените ревалоризациони резерви се пренесува во задржаната добивка.

Сите останати недвижности, постројки и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулирана депрецијација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Депрецијацијата се пресметува пропорционално, со примена на законски пропишани стапки со цел алокација на набавната вредност на имотот, зградите и опремата во текот на нивниот проценет век на употреба.

Разликата помеѓу депрецијацијата базирана на ревалоризираната сметководствена вредност на средството и депрецијацијата базирана на првобитната набавна вредност на средството се пренесува од ревалоризациони резерви во задржаната добивка.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)**

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Во продолжение е даден проценетиот век на употреба на некои позначајни ставки од материјалните средства:

Згради	40 години
Возила	4 години
Мебел и канцелариска опрема	4-10 години
Останата опрема	4 -10 години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките и загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат. Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.13 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на амортизација и депрецијација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.14 Парични средства и парични еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат сметки со доспеаност помала од 3 месеца од датумот на набавка, вклучувајќи готовина и салда во Народна Банка на Република Македонија.

2.15 Резервирање

Резервирање се признава кога Банката има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на Извештајот за финансиска состојба и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****2.16 Надомести за вработените**

Банката плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во Република Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со закон. Банката нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање на вработените, бидејќи овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

Банката не оперира со пензиски планови или планови за надоместоци при пензионирање, така што нема дополнителни обврски за пензии. Банката не е обврзана да обезбеди дополнителни надоместоци за тековните или претходните вработени.

2.17 Данок на добивка

Данокот на добивка, по стапка од 10%, се плаќа на непризнаени расходи, помалку искажани приходи и расходи и помалку искажани приходи од поврзани субјекти, намален за износот на даночниот кредит, како и на распределената добивка за дивиденди на правни лица - нерезиденти и на физички лица. Нераспределената добивка не се оданочува.

Одложениот данок од добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок на добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок на добивка се терети или одобрува во добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го теретат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година, Банката нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.18 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат согласно содржината на договорениот аранжман. Сите финансиски обврски на Банката на датумите на известување се класифицирани како останати финансиски обврски по амортизирана набавна вредност и се состојат од обврски по кредити, депозити и останати обврски.

**Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)****Финансиски обврски (продолжува)****Обврските по кредити**

Обврските по кредити иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) корегирани за направените трошоци на трансакцијата. Обврските по кредити се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Обврските по кредити престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Депозити на банки и комитенти

Депозитите на банки и комитенти генерално претставуваат: тековни сметки, депозити по видување и орочени депозити на банки, правни и физички лица. Банката ги признава депозитите во својот Извештај за финансиската состојба само кога Банката станува странка на договорните одредби на инструментот. Депозитите на банки и комитенти почетно се мерат според нивната објективна вредност, корегирани за трансакционите трошоци кои директно се поврзани со превземањето или издавањето на финансиската обврска. Депозитите на банки и комитенти последователно се мерат според амортизираната набавна вредност, со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Депозитите на банки и комитенти престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

Останати обврски

Останатите обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) корегирани за направените трошоци на трансакцијата. Останатите обврски се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност. Останатите обврски престануваат да се признаваат кога истите се намирени, откажани или истекнати.

2.19 Капитал, резерви и плаќања за дивиденди**(а) Акционерски капитал**

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(в) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(г) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки согласно законската регулатива и одлуките на Собранието на Банката и ревалоризациони резерви.

Капитал, резерви и плаќања за дивиденди (продолжува)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

(д) Нераспределени добивки/(акумулирани загуби)

Нераспределените добивки/(акумулираните загуби) ги вклучуваат тековните како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Банката.

2.20 Наем

Утврдувањето дали еден договор претставува или содржи наем се базира на суштината на договорот во зависност дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Банката како закупец

Финансискиот наем кој на Банката суштински му ги пренесуваат ризиците и бенефитите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем.

Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Банката ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем.

Плаќањата на оперативниот наем се признаваат како трошок при профит или загуба по праволиниска метода во текот на периодот на наем. Односпред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

Банката како закуподавач

Наемот каде Банката суштински ги задржува сите ризици и бенефити од сопственоста на средството се класифицираат како оперативен наем. Иницијалните директни трошоци кои се јавуваат при договарањето на оперативен наем во Извештајот за финансиската состојба се презентираат како одложени трошоци и се признаваат како профит или загуба во текот на периодот на наем на иста основа како приход од наемнини. Непредвидените наемнини се признаваат како приход во периодот во кои се јавиле. Односпред платените наемнини се признаваат како одложен приход. Банката нема класифицирано средства во оваа категорија.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Сметководствени политики (продолжува)

2.21 Доверителски активности

Банката вообичаено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање на средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства и приходот кој резултира од нив не се вклучени во овие финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

2.22 Известување според сегменти

Деловен сегмент претставува група на средства или активности кои се ангажирани во обезбедувањето на производи или услуги кои се предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние во останатите деловни сегменти. Географскиот сегмент е ангажиран во обезбедување на производи или услуги во одредено економско опкружување кое е предмет на ризици и надомести кои се разликуваат од оние сегменти кои ги извршуваат активностите во други економски опкружувања.

2.23 Потенцијални и превземени обврски

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции и акредитиви. Овие финансиски обврски се евидентираат во Извештајот за финансиската состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е објавено во рамките на “оштетување на финансиски средства“ во оваа Белешка, и е вклучено во Извештајот за финансиската состојба како обврска.

2.24 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на субјектот на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши корегирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Настаните по датумот на известување за кои не може да се врши корегирање се прикажуваат во белешките во случај кога се материјално значајни.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

3 Управување со ризици од финансирање

Банката воспоставува интегриран систем за управување со сите материјални и нематеријални ризици на кои е изложена и кој е соодветен на природата, големината и сложеноста на финансиските активности коишто ги врши.

Банката во своето работење е изложена на следните видови ризици:

- Кредитен ризик, вклучувајќи го и ризикот на земјата;
- Ликвидносен ризик;
- Валутен ризик;
- Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности;
- Ризик од концентрација на изложеноста на банката;
- Оперативен ризик;
- Стратегиски ризик;
- Правен ризик;
- Репутациски ризик.

Врз основа на Стратегијата за преземање и управување со ризици, Банката воспоставува посебни политики и процедури за преземање и управување со сите ризици на кои е изложена во своето работење.

Политиките за преземање и управување со ризиците содржат:

- Оценка на капацитетот на Банката за преземање одделни ризици, како и за оценка на нејзиниот профил на ризичност;
- Организациона поставеност на функцијата за управување со ризиците;
- Основни елементи на управувањето со ризиците;
- Прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризиците;
- Внатрешната контрола и основни елементи на процесот на интерно утврдување и оценка на потребната адекватност на капиталот на банката.

Исто така, Банката согласно политиките за преземање и управување со ризиците воспоставува процедури за преземање, мерење или оценка, следење, контрола или намалување на ризиците кои треба:

- Да овозможат навремено и сеопфатно идентификување на ризиците (мапирање на ризиците) со кои се соочува Банката;
- Да се засноваат врз квантитативни и/или квалитативни оценки за мерливите и немерливите ризици;
- Да вклучуваат правила, начини и постапки за намалување, диверзификација, трансфер и избегнување на ризиците, кои се идентификувани, мерени и оценети од страна на Банката;
- Да се дефинираат фреквенцијата и методите за следење на ризиците.

Банката воспоставува организациона структура, со јасно дефинирани надлежности и одговорности при преземањето и управувањето со ризиците, која одговара на големината, видот и сложеноста на Банката и на финансиските активности кои ги врши.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)**Управување со ризици од финансирање (продолжува)**

Организацијата на системот за управување со ризиците се воспоставува на следните хиерархиски нивоа:

- Стратешко ниво - функцијата на управување со ризиците се остварува од страна на членовите на Надзорниот одбор и Управниот одбор;
- Макро ниво - функцијата на управување со ризиците на ниво на деловна единица или деловна линија и се извршува од страна на другите лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и/или од посебниот организациски дел надлежен за следење на управувањето со сите или со одделни ризици и се одвива на ниво на Одбор за управување со ризици;
- Микро ниво - активностите поврзани со управувањето со ризиците се извршуваат од страна на лицата кои во секојдневното работење превземаат ризици, согласно со процедурите за работа и системите за внатрешна контрола, и се одвива на ниво на центар за управување со ризици и на ниво на деловни единици - сектори.

3.1 Кредитен ризик

Кредитниот ризик е ризик од финансиска загуба на Банката доколку клиентот или договорната странка од финансиски инструмент не успее да ги исполни своите договорни обврски и главно произлегува од дадените кредити и побарувања на клиенти и други банки, издадени гаранции и акредитиви и вложувања во хартии од вредност. Со цел управување со ризик, Банката ги зема предвид и ги разгледува збирно сите елементи од изложеноста на кредитен ризик.

Банката дефинира прифатливи кредитни изложености со што се очекува:

- Дисперзија на кредитниот ризик;
- Зголемување на обемот на кредитното портфолио;
- Подобрување на квалитетот на портфолиото;
- Зголемување на профитабилноста на банката.

Управувањето и контролата со кредитниот ризик се централизирани во Дирекцијата за управување со ризици, кој што пак редовно го известува Одборот за управување со ризици и Управниот одбор, а преку нив Надзорниот одбор и Одборот за ревизија.

Банката ги структурира нивоата на преземениот кредитен ризик по пат на одредување лимити на прифатлив ризик во врска со еден позајмувач, или група позајмувачи, и на географски и индустриски сегменти.

Изложеноста на кредитен ризик исто така се управува преку редовна анализа на способноста на позајмувачите да ги исполнат своите обврски по основ на каматата и главнината, како и преку измена на овие кредитни лимити доколку е тоа возможно.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

- Хипотеки над станбен имот и деловен простор;
- Залог врз деловни средства како што се: опрема, залихи и побарувања;
- Залог врз финансиски инструменти како што се акции;
- Паричен депозит;
- Мениџа.

Банката доколку оцени, а со цел намалување на кредитниот ризик, може да побара дополнително обезбедување од своите комитенти.

Политики и процедури

По извршената класификација на изложеноста на кредитен ризик на поединечна основа, Банката врши исправка на вредноста на активните билансни и вонбилансни побарувања преку утврдување на сегашна вредност на идните парични текови кои ќе настанат врз основа на тие побарувања.

Износот на исправката на вредност за активните билансни побарувања на поединечна основа се утврдува како разлика помеѓу сметководствената вредност на билансните побарувања и сегашната вредност на проценетите надоместливи износи (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот). Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Ефективната каматна стапка е каматна стапка со чија примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи. При пресметка на ефективната каматна стапка Банката:

- Ги зема предвид сите идни парични текови (приливи и одливи) кои се очекува дека ќе настанат согласно договорените услови;
- Ги зема предвид и сите платени и/или наплатени провизии и надомести кои претставуваат составен дел од ефективната каматна стапка на побарувањето;
- Не ги зема предвид провизиите и надоместите за вложување на депозит како обезбедување за побарувањето;
- Не ги зема предвид идните загуби поради кредитен ризик од побарувањето.

За потребите за дисконтирање на очекуваните идни парични текови се употребува ефективна каматна стапка на годишна основа.

Доколку поради финансиски потешкотии на клиентот, Банката одобри измена на условите на кредитирање, во поглед на висината на каматата и периодите на отплата на обврските на клиенти, за дисконтирање на очекуваните идни парични текови се употребува ефективната каматна стапка, важечка пред измените на условите на кредитирање.

За дисконтирање на очекуваните идни парични текови од побарувања со променлива каматна стапка, Банката ја применува ефективната каматна стапка, согласно договорот, важечка на денот на утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)
Политики и процедури (продолжува)

Во овие случаи, ефективната каматна стапка се пресметува за целиот период на важност на договорот (не само на преостанатиот период до доспевање), со примена на каматна стапка, важечка на денот на утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови. Доколку каматната стапка на денот на утврдување на сегашната вредност е променета за помалку од 10% во однос на последната каматна стапка со која е извршено дисконтирање на идните парични текови, Банката може да ја примени претходната ефективна каматна стапка која била применета при утврдување на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови.

Банката врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва, во рамките на следните граници:

- Од 0% до 10% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “А”.
- Над 10% до 25% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “Б”.
- Над 25% до 50% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “В”.
- Над 50% до 75% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “Г”.
- Над 75% до 100% од изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категоријата на ризик “Д”.

Политики во врска со оштетување и резервирање

Резервирањето поради оштетување на крајот на годината потекнува од секое поединечно ниво на интерно рангирање како што е тоа претходно објаснето во делот за кредитниот ризик погоре. Во табелата подолу се прикажани применетите проценти на резервирање од оштетување кај ставките на кредитите и авансите рангирани согласно интерниот систем на рангирање кој го применува Банката:

	2012		2011	
	Финансиски средства	Резерв. поради оштетување	Финансиски средства	Резерв. поради оштетување
А	85.15%	0.53%	84.42%	0.91%
Б	2.14%	0.25%	2.56%	0.30%
В	1.65%	0.46%	2.23%	0.58%
Г	2.09%	1.22%	2.57%	1.41%
Д	8.97%	8.70%	8.22%	7.93%
	100.00%	11.16%	100.00%	11.13%

Интерното рангирање му помага на Раководството при утврдувањето на постоење на објективен доказ за оштетување, според МСС 39, врз основа на следните критериуми утврдени од страна на Банката:

- Непочитување на договорните обврски за плаќање на главнината или каматата,
- Потешкотии со паричните текови кај позајмувачот,
- Неисполнување на договорите или условите за кредитирање,
- Отпочнување на стечајни постапки,
- Влошување на конкурентната позиција на позајмувачот, и
- Намалување на вредноста на дадените гаранции - колатерал.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Максимална изложеност на кредитен ризик

Максималната изложеност на кредитен ризик е прикажана преку евидентираните износи на финансиските средства во Извештајот за финансиската состојба, прикажани во табелата подолу (во илјади Денари):

	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити и побарувања од банки		Кредити и побарувања од комитенти		Хартии од вредност расположливи за продажба		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Катег. на ризик А	438,735	42,836	-	20,000	3,659,419	3,442,988	85,903	84,803	23,273	14,270	186,505	178,686	4,393,835	3,783,583
Катег. на ризик Б	480	-	-	-	92,012	104,512	-	-	1,186	298	4,096	9,476	97,774	114,286
Катег. на ризик В	16	1,273	-	-	70,845	91,258	-	-	1,027	1,775	7,436	261	79,324	94,567
Катег. на ризик Г	236	-	-	-	90,002	105,261	-	156	1,691	2,593	-	384	91,929	108,394
Катег. на ризик Д	-	-	-	-	386,161	336,298	72,847	72,691	85,986	74,754	-	-	544,994	483,743
Сметков. вредност пред исправка на вредноста	439,467	44,109	-	20,000	4,298,439	4,080,317	158,750	157,650	113,163	93,690	198,037	188,807	5,207,856	4,584,573
(Исправка на вредноста)	(1,134)	(1,065)	-	(200)	(479,894)	(455,357)	(73,706)	(73,619)	(81,827)	(70,911)	(6,162)	(7,052)	(642,723)	(608,204)
Нето сметков. вредност по исправка на вредноста на 31 декември	438,333	43,044	-	19,800	3,818,545	3,624,960	85,044	84,031	31,336	22,779	191,875	181,755	4,565,133	3,976,369
Недостасани и неоштетени	927,214	427,848	-	-	65,521	43,711	-	1,058,091	372	541	398,415	437,503	1,391,522	1,967,694
Нето сметков. вредност по исправка на вредноста на 31 декември	1,365,547	470,892	-	19,800	3,884,066	3,668,671	85,044	1,142,122	31,708	23,320	590,290	619,258	5,956,655	5,944,063

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик (во илјади Денари)

	Кредити и побарувања од комитенти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Првокласни инструменти за обезбедување:								
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	132,730	118,988	11,060	1,848	39,665	35,600	183,455	156,436
Гаранции од физички лица	4,274,420	3,967,371	76,846	54,835	476,537	484,288	4,827,803	4,506,494
Имот за сопствена употреба (станови, куќи)	2,869,741	2,429,290	54,285	134,505	198,164	179,687	3,122,190	2,743,482
Имот за вршење дејност	6,556,325	5,008,621	167,502	448,032	565,241	726,757	7,289,068	6,183,410
Залог на подвижен имот	1,467,845	1,220,310	56,447	18,149	33,963	54,533	1,558,255	1,292,992
Останати видови на обезбедување	95,518	187,811	2,229	20,654	2,305	9,842	100,052	218,307
	15,396,579	12,932,391	368,369	678,023	1,315,875	1,490,707	17,080,823	15,101,121

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Индустриски сектори

Следната табела дава преглед на изложеноста на Банката на кредитен ризик според евидентираните износи, категоризирани по индустриски сектори со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година (во илјади Денари):

	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	-	-	76,223	78,564	-	-	21	9	753	9,053	76,997	87,626
Рударство и вадење на камен	-	-	-	-	9,729	6,606	-	-	36	-	-	4,026	9,765	10,632
Прехрамбена индустрија	-	-	-	-	66,216	42,292	-	-	819	777	3,069	4,311	70,104	47,380
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	-	-	107,585	139,660	-	-	5,648	5,807	14,405	13,901	127,638	159,368
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	-	-	100,657	56,713	-	-	255	81	1,499	2,938	102,411	59,732
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	-	-	96,453	132,750	21,357	21,357	146	232	6,486	32,007	124,442	186,346
Останата преработувачка индустрија	-	-	-	-	146,874	174,612	-	-	202	182	6,311	6,164	153,387	180,958
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	-	-	-	-	-	-	12	5	2,422	-	2,434	5
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	-	-	2,082	3,017	-	-	-	-	-	-	2,082	3,017
Градежништво	-	-	-	-	477,100	344,573	-	-	380	658	71,179	69,704	548,659	414,935
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и моторцикли	-	-	-	-	1,078,751	929,976	-	76	10,071	1,335	127,896	143,940	1,216,718	1,075,327
Транспорт и складирање	-	-	-	-	169,284	205,191	-	-	377	338	193,007	182,772	362,668	388,301
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	-	-	40,330	29,202	-	-	35	1,566	2,163	2,104	42,528	32,872
Информации и комуникации	-	-	-	-	17,554	6,954	-	-	12	2	1,445	14	19,011	6,970
Финансиски дејности и дејности на осигурување	937,873	470,892	-	19,800	167	2,339	63,687	1,060,954	11,972	9,628	184	184	1,013,883	1,563,797
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	-	-	21,361	4,840	-	-	-	-	8,100	1	29,461	4,841
Стручни, научни и технички дејности	-	-	-	-	44,822	59,905	-	-	74	14	390	460	45,286	60,379

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)
Индустриски сектори (продолжува)

	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Хартии од вредност расположливи за продажба		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011		
Административни и помошни услужни дејности	-	-	-	-	59,224	55,965	-	-	277	15	2,230	8,285	61,731	64,265
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	427,674	-	-	-	-	-	-	59,735	11	90	-	-	427,685	59,825
Образование	-	-	-	-	20,531	8,261	-	-	-	3	222	663	20,753	8,927
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	-	-	90,524	80,726	-	-	58	180	1,143	679	91,725	81,585
Уметност, забава и рекреација	-	-	-	-	4,287	6,323	-	-	-	1	18,450	-	22,737	6,324
Други услужни дејности	-	-	-	-	53,063	54,365	-	-	36	140	10,297	10,955	63,396	65,460
Дејности на екстериторијални организации и тела	-	-	-	-	15,694	14,583	-	-	42	-	-	-	15,736	14,583
Физички лица	-	-	-	-	1,159,937	1,203,994	-	-	1,184	2,241	116,580	125,519	1,277,701	1,331,754
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	-	-	25,618	27,260	-	-	40	16	2,059	1,578	27,717	28,854
Вкупно	1,365,547	470,892	-	19,800	3,884,066	3,668,671	85,044	1,142,122	31,708	23,320	590,290	619,258	5,956,655	5,944,063

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Кредитен ризик (продолжува)

Географска локација

Географска локација	Парични средства и парични еквиваленти		Кредити и побарувања од банки		Кредити и побарувања од комитенти		Хартии од вредност расположливи за продажба		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Географска локација														
Република Македонија	985,016	39,291	-	19,800	3,884,066	3,668,671	85,044	1,142,122	31,708	23,320	590,290	619,258	5,576,124	5,512,462
Земји-членки на Европската унија	289,999	266,300	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	289,999	266,300
Европа (останато)	90,532	104,775	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90,532	104,775
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)	-	60,526	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60,526
Вкупно	1,365,547	470,892	-	19,800	3,884,066	3,668,671	85,044	1,142,122	31,708	23,320	590,290	619,258	5,956,655	5,944,063

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

3.2 Ризик на ликвидност

Ликвидносен ризик е ризикот Банката да не може да обезбеди доволно средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивно достасување, или потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци.

Банката е изложена на дневни повлекувања на средства од своите расположливи готовински ресурси на тековните сметки, достасаните депозити, по основ на одобрени кредити, како и останати повлекувања.

Управување со ризик на ликвидност

Под управување со ликвидносен ризик се подразбира управување со активата и пасивата на начин што ќе овозможи навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови на работење на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот Одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Во политиката е дефиниран начинот на управување со ликвидноста на Банката преку утврдување на основните цели, основните компоненти на системот за управување со ликвидносен ризик (организациона структура, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем, стрес тестирање и план за управување со ликвидносниот ризик во вонредни услови), основните елементи на процесот на одржување на соодветно ниво на ликвидност.

Банката има воспоставено процедури за управување со ликвидноста, кои се донесени од страна на Управниот Одбор на Банката и истите редовно се ревидираат.

Планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, воспоставување и одржување на соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација, стапки на ликвидност, интерни ликвидносни показатели, исполнување на законската обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, стрес тестирање и друго се методи кои се користат за управување со ликвидносниот ризик. Извештаите за ликвидност на редовна основа се доставуваат до Одборот за управување со ризици и до НБРМ на месечна основа.

Следните табели ги анализираат финансиските обврските на Банката, групирани според нивната доспеаност врз основа на преостанатиот период од датумот на Извештајот за финансиската состојба до договорниот датум на доспевање.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Ризик на ликвидност (продолжува)

31 декември 2012	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 мес.	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	во илјади Денари	
						Над 5 години	Вкупно
Обврски							
Депозити на банки	26,173	-	3,000	-	-	-	29,173
Депозити на комитенти	2,108,608	1,072,107	1,463,403	464,003	105,199	-	5,213,320
Обврски по кредити	47,193	199	83,469	116,965	269,132	83,863	600,821
Останати обврски	33,404	71	333	437	-	-	34,245
Вкупно обврски	2,215,378	1,072,377	1,550,205	581,405	374,331	83,863	5,877,559
31 декември 2011							
Обврски							
Депозити на банки	25,228	61,513	3,000	-	-	-	89,741
Депозити на комитенти	2,125,072	909,739	1,675,605	577,257	233,963	-	5,213,636
Обврски по кредити	17,756	-	62,303	54,668	96,179	17,254	248,160
Останати обврски	37,832	98	273	440	437	-	39,080
Вкупно обврски	2,205,888	971,350	1,741,181	632,365	330,579	17,254	5,898,617

3.3 Пазарни ризици

Пазарен ризик е ризикот дека промените во пазарните цени, како што се промена во каматните стапки, промена во цена на капиталот, девизните курсеви и/или пазарните цени на хартиите од вредност ќе влијаат на приходот на Банката или на вредноста на поседуваните финансиски инструменти. Целта на управување со пазарен ризик е да се управува и контролира изложеноста на пазарен ризик во рамки на прифатливи лимити, со оптимизирање на приносот.

Каматен ризик

Банката е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови.

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности претставува ризик од загуба којшто произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а коишто влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Банката.

Банката има воспоставено Политика за управување со ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, која е усвоена од страна на Надзорниот Одбор на Банката и истата редовно се ревидира. Со Политиката за управување со ризикот од промена на каматните стапки се дефинира начинот на поставеноста и/или спроведувањето на следните компоненти: оцена, следење и контрола на ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, лимити на изложеност на ризик, организациска структура за управување со ризикот од промена на каматните стапки, постапки и процедури за внатрешна контрола и ревизија, информативен систем и стрес тестирање.

При оцена на изложеноста на ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, Банката ги има во предвид сите позиции од портфолиото на банкарските активности коишто се чувствителни на промените на каматните стапки, поради што можат да влијаат врз добивката и сопствените средства на банката. Банката ја утврдува промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности како резултат на изложеноста на ризикот од промена на каматните стапки, со примена на стандарден каматен шок.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Табелата подолу ги анализира каматоносните средства и обврски на Банката, групирани според периодот на промена на каматните стапки на ден 31 декември 2012 и 2011 (во илјади Денари):

31 декември 2012	Помалку од 1 мес.	Од 1 до 3 месеци	Од 3 до 12 мес.	Од 1 до 2 години	Од 2 до 5 години	Над 5 години	Вкупно
Средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1,304,138	367,760	-	-	-	-	1,671,898
Хартии од вредност чувани за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања од комитенти	243,080	2,962,003	93,884	122,803	285,641	95,846	3,803,257
Хартии од вредност расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-	-
	1,547,218	3,329,763	93,884	122,803	285,641	95,846	5,475,155
Обврски							
Депозити на банки	24,613	-	3,000	-	-	-	27,613
Депозити на комитенти	2,022,564	3,073,062	837	61	-	-	5,096,524
Обврски по кредити	44,171	199	83,469	116,965	269,132	83,863	597,799
Останати обврски	35	71	333	437	-	-	876
	2,091,383	3,073,332	87,639	117,463	269,132	83,863	5,722,812
Нето каматен ризик	(544,165)	256,431	6,245	5,340	16,509	11,983	(247,657)
31 декември 2011							
Вкупно средства	2,106,193	3,149,849	67,387	41,615	86,456	12,520	5,464,020
Вкупно обврски	2,096,537	2,734,429	451,378	365,613	96,617	17,254	5,761,828
Нето каматен ризик	9,656	415,420	(383,991)	(323,998)	(10,161)	(4,734)	(297,808)

Анализа на сензитивноста

Анализата на сензитивноста на каматни стапки е одредена врз основа на изложеноста на Банката на каматен ризик на денот на известувањето. Доколку на 31 декември 2012 и 2011 година каматните стапки би биле повисоки/пониски за 200 процентни поени, а сите други варијабли непроменети, добивката на Банката за годината што заврши на 31 декември 2012 би била пониска/повисока за 4,953 илјади Денари (2011: повисока/пониска 5,956 илјади Денари).

Со состојба на 31 декември 2011 година, останатите компоненти на капиталот би биле повисоки/пониски за 21,162 илјади Денари.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Управување со ризици од финансирање (продолжува)

Пазарни ризици (продолжува)

Валутен ризик

Банката е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразува врз финансиската позиција и готовинскиот тек. Табелата подолу ја сумира нето девизната позиција на Банката на 31 декември 2012 и 2011 година (во илјади Денари):

	МКД	ЕУР	УСД	ЦХФ	ГБП	Други валути	Вкупно
31 декември 2012							
Средства							
Парични средства и парични еквиваленти	1,386,584	489,578	212,755	30,529	2,440	26,798	2,148,684
Средства за тргување	7,050	-	-	-	-	-	7,050
Кредити и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања од други комитенти	2,078,938	1,805,128	-	-	-	-	3,884,066
Вложувања во хартии од вредност	85,044	-	-	-	-	-	85,044
Останати побарувања	21,564	5,306	4,838	-	-	-	31,708
	3,579,180	2,300,012	217,593	30,529	2,440	26,798	6,156,552
Обврски							
Депозити на банки	3,020	26,153	-	-	-	-	29,173
Депозити на други комитенти	3,340,693	1,598,115	215,909	30,270	2,252	26,081	5,213,320
Обврски по кредити	25,716	575,105	-	-	-	-	600,821
Останати обврски	28,729	4,906	532	49	-	29	34,245
	3,398,158	2,204,279	216,441	30,319	2,252	26,110	5,877,559
Нето- позиција	181,022	95,733	1,152	210	188	688	278,993
31 декември 2011							
Вкупно средства	3,455,949	2,336,719	210,124	29,515	3,409	25,175	6,060,891
Вкупно обврски	3,431,056	2,201,300	209,737	29,178	3,043	24,303	5,898,617
Нето девизна позиција	24,893	135,419	387	337	366	872	162,274

Следната табела ја прикажува сензитивноста на Банката на зголемување на Денарот во споредба со странските валути. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странските валути за 1% и/или 5%. Негативен износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај ако Денарот ја зголеми својата вредност во однос на странските валути за 1% и/или 5%. При намалување на вредноста на Денарот во однос на странските валути за 1% и/или 5%, ефектот врз добивката или останатиот капитал е еднаков, но со обратен предзнак, како што е прикажано во табелата подолу (во илјади Денари).

	Промена во 2012	Промена во 2011	2012 Добивка или загуба (во илјади Денари)	2011
ЕУР	1%	1%	957	1,354
УСД	5%	5%	58	19
Останати валути	1%	1%	11	16

3.4 Оперативен ризик

Банката е изложена на останати ризици кои се дефинирани како оперативни ризици. Овие ризици се поврзани со недостатоци или грешки во внатрешните процеси, системи или човечка грешка кои се јавуваат како резултат на надворешни случувања.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

3.5 Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на проценките направени од Раководството, зависно од видот на средството или обврската.

Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Согласно МСФИ 7, Банката ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот

Нивото, во рамките на кое финансиското средство или обврска е класифицирано, е утврдено врз основа на најниското ниво на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност.

Финансиските средства и обврски кои се евидентирани по објективна вредност во Извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади Денари):

2012	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност расположливи за продажба	-	85,044	-	85,044
Хартии од вредност чувани за тргување	7,050	-	-	7,050
2011	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Средства				
Хартии од вредност расположливи за продажба	-	1,142,122	-	1,142,122
Хартии од вредност чувани за тргување	7,546	-	-	7,546

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Проценка на објективната вредност (продолжува)

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу (во илјади Денари):

	Кредити и побарувања	Останати средства по амортизирана набавна вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2012				
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	2,148,684	-	2,148,684	2,148,684
Кредити и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити и побарувања од комитенти	3,884,066	-	3,884,066	3,884,066
Останати побарувања	31,708	-	31,708	31,708
	6,064,458		6,064,458	6,064,458
Обврски				
Депозити на банки	-	29,173	29,173	29,173
Депозити на комитенти	-	5,213,320	5,213,320	5,213,320
Обврски по кредити	-	600,821	600,821	600,821
Останати обврски	-	34,245	34,245	34,245
	-	5,877,559	5,877,559	5,877,559
31 декември 2011				
Средства				
Парични средства и парични еквиваленти	1,199,432	-	1,199,432	1,199,432
Кредити и побарувања од банки	19,800	-	19,800	19,800
Кредити и побарувања од комитенти	3,668,671	-	3,668,671	3,668,671
Останати побарувања	23,320	-	23,320	23,320
	4,911,223	-	4,911,223	4,911,223
Обврски				
Депозити на банки	-	89,741	89,741	89,741
Депозити на комитенти	-	5,521,636	5,521,636	5,521,636
Обврски по кредити	-	248,160	248,160	248,160
Останати обврски	-	39,080	39,080	39,080
	-	5,898,617	5,898,617	5,898,617

Кредити и побарувања од банки

Побарувањата од банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани. Објективната вредност на пласманите во банки поради нивната краткорочност, соодветствува со нивната евидентирана вредност.

Кредити и побарувања од комитенти

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради оштетување. Кредитите и побарувањата имаат претежно флукуирачка каматна стапка. Нивната објективна вредност соодветствува со евидентираната вредност.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)**Проценка на објективната вредност (продолжува)****Останати финансиски средства**

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со мала доспеаност.

Депозити и обврски по кредити

Проценетата објективна вредност на депозитите по видување, вклучувајќи ги и некаматносните депозити претставува износ кој треба да се исплати по видување. Објективната вредност на орочените депозити со варијабилни каматни стапки е нивната сметководствена вредност на денот на изготвувањето на Извештајот за финансиска состојба.

Обврските по кредити се пресметуваат претежно по флукуирачки каматни стапки и поради прилагодувањето кон каматните стапки сметководствената вредност не е материјално различна од нивната објективна вредност.

Останати финансиски обврски

Објективната вредност на останатите обврски, со оглед на краткиот рок на достасување, се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност.

3.6 Управување со капиталот

Цели на Банката во поглед на управувањето со капиталот се да соодветствува со барањата за капитал согласно регулативата на Народна Банка на Република Македонија и да одржи стабилна и квалитетна капитална база која ќе го поддржи развојот на Банката.

Со состојба на 31 декември 2012 година сопствените средства на Банката изнесуваат 898,634 илјади Денари (2011: 892,556 илјади Денари), додека адекватноста на капиталот пресметана согласно регулативата на НБРМ изнесува 16.41% (2011: 16.85%).

3.7 Усогласеност со одредбите од акционерскиот договор

Со состојба на 31 декември 2012 година, Банката не е во согласност со одредени одредби од Акционерскиот договор склучен помеѓу Банката и двата мнозински акционери за следнава одредба од договорот:

- Со состојба на 31 декември 2012 година, превземените средства изнесуваат 6.1% во однос на вкупната актива на Банката. Согласно акционерскиот договор, овој коефициент не треба да надмине 5%.

4 Значајни сметководствени проценки

Банката врши проценки и претпоставки кои влијаат врз објавените износи на средства и обврски во рамките на следната финансиска година. Проценките постојано се предмет на проверка и се базираат на минати искуства и други фактори, вклучувајќи очекувања од идни настани за кои се верува дека се разумни во однос на околностите во кои се јавуваат.

4.1 Оштетување на кредити одобрени на комитенти

Банката месечно го проверува своето кредитно портфолио со цел проценка на неговата оштетеност. При одредувањето на потребата за признавање на загуба од оштетување во Извештајот за сеопфатната добивка, Банката проценува дали постојат евидентни докази кои укажуваат на мерливо намалување во проценетите парични текови од кредитното портфолио пред идентификување на намалувањето на ниво на поединечен кредит во рамките на портфолиото на кредити и побарувања. Раководството употребува проценки базирани на минати искуства поврзани со оштетувањето на средствата со карактеристики на кредитен ризик како и објективни докази на оштетување слични на оние во портфолиото при распоредувањето на идните парични текови. Методологијата и претпоставките кои се користат за проценка на износот и периодот на идните парични текови се проверуваат редовно, со цел намалување на какви било разлики помеѓу проценетите и фактичките загуби.

4.2 Оштетување на хартии од вредност расположливи за продажба

Банката утврдува дека постои оштетување кај вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба тогаш кога постои значителен пад на објективната вредност под нивото на нивната набавна вредност. Одредувањето на тоа што е значајно или пролонгирано бара соодветна проценка. Во формирањето на оваа проценка, помеѓу останатите фактори, Банката ја оценува нормалната непостојаност кај цените на акциите. Понатаму, оштетувањето може да биде соодветно кога постои доказ за влошување на финансиската состојба на инвеститорот, успешноста на индустрискиот сектор, промени во технологијата, како и оперативните и финансиски парични текови.

4.3 Оштетување на превземените средства

Превземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се состојат од недвижности и опрема добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања, кои се чуваат со цел за нивна понатамошна продажба. Истите не се користат за извршување на основните активности на Банката. Овие средства се признаени според пониската вредност помеѓу евидентираната вредност и проценетата објективна вредност намалена за очекуваните трошоци за нивна продажба. Банката планира да ги продаде овие средства во период до пет години од моментот на нивното стекнување. Меѓутоа, пазарот за одредени видови на колатерали во Република Македонија не е доволно развиен и како резултат на тоа Раководството на Банката прави проценки на очекуваните приливи намалени за трошоците на продажба од овие средства врз основа на повеќе фактори, вклучувајќи и независни проценки на вредноста. Сепак, фактичките износи кои би се реализирале, може да се разликуваат од направените проценки од страна на Раководството.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Значајни сметководствени проценки (продолжува)

4.4 Корисниот век на средствата кои се амортизираат

Раководството врши проверка на корисниот век на средствата кои се амортизираат на секој датум на известување. На 31 декември 2012 година, Раководството проценило дека корисниот век го претставува очекуваното користење на средството од страна на Банката. Евидентираните износи се анализирани во Белешка 25 и 26. Меѓутоа, фактичките резултати може да варираат заради техничка неупотребливост, особено која се однесува на софтверот и ИТ опремата.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

5 Известување според сегменти

Известувањето според сегментите се врши по оперативните сегменти на Банката. Оперативен сегмент е компонента од активностите на Банката за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на Банката ги разгледува оперативните резултати кај одделниот оперативен сегмент на редовна основа (најмалку полугодишно), со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент;
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Банката обелоденува информации одделно за секој значаен оперативен сегмент. Еден оперативен сегмент се оценува како значаен доколку е исполнет кој било од следниве квантитативни прагови:

- приходот на сегментот (ги вклучува и приходите од трансфери помеѓу сегментите) учествува со 10% или повеќе во вкупните приходи на банката;
- апсолутниот износ на добивката или загубата на сегментот претставува 10% или повеќе од повисокиот апсолутен износ помеѓу: а) вкупната добивка на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале добивка, или б) вкупната загуба на сите оперативни сегменти на Банката коишто прикажале загуба;
- средствата на сегментот учествуваат со 10% или повеќе во вкупните средства на Банката.

Банката треба да прикаже информација за концентрацијата на нејзините деловните активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е оној од којшто банката остварува 10% или повеќе од вкупните приходи или вкупните расходи на Банката. Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година Банката нема значајни клиенти.

Банката треба да прикаже анализа на нејзините деловни активности според географските подрачја каде што тие се извршуваат, и тоа за следниве географски подрачја:

- земји членки на Европската унија;
- други европски земји, надвор од Европската унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД);
- други земји.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Известување според сегменти (продолжува)

Оперативни сегменти

Во илјади Денари

	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Сите останати незначајни сегменти (Држава и Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)			Неалоцирано	Вкупно
2012								
Нето-приходи/(расходи) од камата	18,718	245,495	-	-	-	9,985	-	274,198
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	45,580	67,332	-	-	-	1,288	-	114,200
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	(205)	(205)
Останати оперативни приходи	-	4,608	-	-	-	-	34,003	38,611
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	64,298	317,435	-	-	-	11,273	33,798	426,804
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(9,765)	(28,425)	-	-	-	3,299	-	(34,891)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-	(7,915)	(7,915)
Амортизација и депрецијација	-	-	-	-	-	-	(33,174)	(33,174)
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	(302,980)	(302,980)
Вкупно расходи по сегмент	(9,765)	(28,425)	-	-	-	3,299	(344,069)	(378,960)
Финансиски резултат по сегмент	54,533	289,010	-	-	-	14,572	(310,271)	47,844
Данок од добивка								(1,717)
Добивка/(загуба) за финансиската година								46,127
Вкупна актива по сегмент	1,185,060	4,523,146	-	-	-	459,110	-	6,167,316
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-	709,670	709,670
Вкупна актива	1,185,060	4,523,146	-	-	-	459,110	709,670	6,876,986
Вкупно обврски по сегмент	3,693,199	2,018,084	-	-	-	132,031	-	5,843,314
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-	62,408	62,408
Вкупно обврски	3,693,199	2,018,084	-	-	-	132,031	62,408	5,905,722

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Известување според сегменти (продолжува)
Оперативни сегменти (продолжува)

Во илјади Денари

	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Сите останати незначајни сегменти (Држава и Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата)			Неалоцирано	Вкупно
2011								
Нето-приходи/(расходи) од камата	29,664	218,948	-	-	-	(2,249)	-	246,363
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	44,138	63,149	-	-	-	1,246	-	108,533
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	(611)	(611)
Останати оперативни приходи	-	4,421	-	-	-	-	28,656	33,077
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	73,802	286,518	-	-	-	(1,003)	28,045	387,362
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(272)	(44,430)	-	-	-	74	-	(44,628)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	-	-	-	(9,466)	(9,466)
Амортизација и депрецијација	-	-	-	-	-	-	(37,575)	(37,575)
Останати расходи	-	-	-	-	-	-	(280,687)	(280,687)
Вкупно расходи по сегмент	(272)	(44,430)	-	-	-	74	(327,728)	(372,356)
Финансиски резултат по сегмент	73,530	242,088	-	-	-	(929)	(299,683)	15,006
Данок од добивка								(691)
Добивка/(загуба) за финансиската година								14,315
Вкупна актива по сегмент	1,233,527	4,770,324	-	-	-	72,936	-	6,076,787
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	-	770,864	770,864
Вкупна актива	1,233,527	4,770,324	-	-	-	72,936	770,864	6,847,651
Вкупно обврски по сегмент	3,754,358	1,913,280	-	-	-	191,900	-	5,859,538
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	-	69,803	69,803
Вкупно обврски	3,754,358	1,913,280	-	-	-	191,900	69,803	5,929,341

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Известување според сегменти (продолжува)

Географски подрачја

						Во илјади Денари		
	Република Македонија	Земји членки на ЕУ	Европа (остана- ти)	Земји членки на ОЕЦД	Останато	Сите останати незначайни географски сегменти	Неалоци- рано	Вкупно
<u>2012</u>								
Вкупно приходи	426,686	118	-	-	-	-	-	426,804
Вкупна актива	6,496,454	290,000	90,532	-	-	-	-	6,876,986
<u>2011</u>								
Вкупно приходи	391,529	(4,167)	-	-	-	-	-	387,362
Вкупна актива	6,204,998	603,199	39,454	-	-	-	-	6,847,651

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

6 Нето приходи / (расходи) од камата

	2012	2011
Приходи од камата		
Парични средства и парични еквиваленти	40,305	9,670
Кредити на и побарувања од банки	65	4,084
Кредити на и побарувања од комитенти	416,977	408,514
Хартии од вредност расположливи за продажба	-	22,706
Вкупно приходи од камата	457,347	444,974
Расходи за камата		
Депозити на банки	1,361	2,899
Депозити на други комитенти	167,958	179,882
Обврски по кредити	13,731	15,817
Останати обврски	99	13
Вкупно расходи за камата	183,149	198,611
	274,198	246,363

7 Нето приходи / (расходи) од провизии и надомести

	2012	2011
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	39,813	34,696
Платен промет		
- во земјата	62,785	58,238
- со странство	20,709	23,385
Акредитиви и гаранции	8,709	9,267
Брокерско работење	2,414	3,355
Комисиски и доверителски активности	-	24
Останато	434	1,437
Вкупно приходи од провизии и надомести	134,864	130,402
Расходи од провизии и надомести		
Кредитирање	1,441	2,618
Платен промет		
- во земјата	12,887	12,101
- со странство	2,341	3,268
Брокерско работење	555	414
Останато	3,440	3,468
Вкупно расходи од провизии и надомести	20,664	21,869
Нето- приходи/(расходи) од провизии и надомести	114,200	108,533

8 Нето приходи / (расходи) од хартии од вредност чувани за тргување

	2012	2011
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност на нето-основа		
- реализирана	-	(59)
- нереализирана	(496)	(854)
Приходи од дивиденда од хартии од вредност чувани за тргување	291	302
	(205)	(611)

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

9 Приходи од дивиденди

	2012	2011
Дивиденда од сопственичките инструменти расположиви за продажба	5,497	4,421
	5,497	4,421

10 Останати приходи од дејноста

	2012	2011
Добивка од продажбата на превземени средства	11,427	3,945
Приходи од кирии	4,716	344
Наплатени претходно отпишани побарувања	2,067	4,228
Приходи по одлука на Надзорен одбор	1,096	1,849
Останато	2,238	3,564
	21,544	13,930

Во текот на 2012 година, Банката продаде превземени средства во износ од 95,725 илјади Денари (2011: 20,497 илјади Денари), за коишто сметководствената вредност изнесуваше 84,298 илјади Денари (2011: 18,147 илјади Денари) (Белешка 24). Банката оствари добивка од оваа трансакција во износ од 11,427 илјади Денари (2011: добивка во износ од 3,945 илјади Денари и загуба во износ од 1,595 илјади Денари).

11 Исправка на вредноста на финансиски средства, на нето основа

	2012	2011
<i>Расход/(приход) за годината</i>		
Парични средства и парични еквиваленти (Бел. 18)	78	(43)
Кредити и побарувања од банки (Бел. 20)	(200)	(100)
Кредити и побарувања од комитенти (Бел. 21)	24,541	38,124
Хартии од вредност расположливи за продажба (Бел. 22)	87	33
Останати побарувања (Бел. 23)	11,274	4,591
Посебна резерва и резервирања (Бел. 30)	(889)	2,023
	34,891	44,628

12 Загуби од оштетување на нефинансиски средства, на нето основа

	2012	2011
<i>Расход/(приход) за годината</i>		
Превземени средства (Бел. 24)	7,915	9,466
	7,915	9,466

13 Трошоци за вработените

	2012	2011
Краткорочни користи за вработените		
- Плати	87,111	83,711
- Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	41,590	39,805
	128,701	123,516
Останато		
- Надомести на вработените врз основа на колективни договори	1,075	2,052
- Резервирање за технолошки вишок	804	-
	1,879	2,052
	130,580	125,568

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

14 Амортизација и депрецијација

	2012	2011
Амортизација на нематеријалните средства (Белешка 25)		
Купен софтвер од надворешни добавувачи	5,423	5,438
Останати нематеријални средства	1,027	853
	6,450	6,291
Депрецијација на недвижности, постројки и опрема (Белешка 26)		
Градежни објекти	7,787	7,874
Транспортни средства	1,695	1,750
Мебел и канцелариска опрема	6,022	9,062
Останата опрема	8,841	10,429
Други ставки на недвижности, постројки и опрема	537	494
Вложувања во недвижности, постројки и опрема земени под закуп	1,842	1,675
	26,724	31,284
	33,174	37,575

15 Останати расходи од дејноста

	2012	2011
Материјали и услуги	76,010	72,315
Трошоци за кирии	33,782	33,548
Премии за осигурување на депозитите	26,150	22,206
Трошоци за судски спорови	11,969	2,848
Административни и трошоци за маркетинг	8,415	11,352
Останати даноци и придонеси	4,533	1,987
Премии за осигурување на имотот и на вработените	3,105	3,169
Трошоци по договор	3,296	-
Загуба од продажба на превземени средства	-	1,595
Загуба од продажба на недвижности и опрема	-	1,120
Останато	5,140	4,979
	172,400	155,119

16 Данок на добивка

Компоненти на данок на добивка

	2012	2011
Тековен данок	1,717	691
Одложениот данок	-	-
	1,717	691

Усогласување

Во продолжение е усогласувањето на вкупниот данок на добивка во Извештајот за сеопфатната добивка за годините кои завршија на 31 декември 2012 и 2011 година.

	2012	2011
Ефект од расходи / (приходи) за тековниот данок од добивка за годината	1,717	691
	1,717	691

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

17 Заработка по акција

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

	2012	2011
Добивка која припаѓа на акционерите	46,127	14,315
Намалено за: дивиденди за приоритетните акции	-	-
Нето добивка која припаѓа на имателите на обични акции	46,127	14,315
Пондериран просечен број на обични акции	907,888	907,888
Основна и разводната заработка по акција (Денари по акција)	51	16

18 Парични средства и парични еквиваленти

	На 31 декември		На 1 јануари
	2012	2011	2011
Парични средства во благајна	156,988	165,786	128,592
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута	455,392	351,100	421,404
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки	298,992	215,153	186,477
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки	58,163	25,213	27,602
Орочени депозити со период на доспевање до три месеци	82,090	231,376	88,823
Останати краткорочни високо ликвидни средства	911	603	674
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	499,539	-	-
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар	427,675	-	-
(Исправка на вредноста)	(1,132)	(1,063)	(1,110)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за парични текови	1,978,618	988,168	852,462
Задолжителни депозити во странска валута	169,846	211,051	189,986
Ограничени депозити	222	215	923
(Исправка на вредноста)	(2)	(2)	-
	2,148,684	1,199,432	1,043,371

	2012	2011
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	1,065	1,110
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)		
- дополнителна исправка на вредноста	3,210	2,804
- (ослободување на исправката на вредноста)	(3,132)	(2,847)
Ефект од курсни разлики	(9)	(2)
Состојба на 31 декември	1,134	1,065

Со состојба на 31 декември 2012 година, паричните средства и паричните еквиваленти го вклучуваат износот од 402,406 илјади Денари (2011: 400,620 илјади Денари) кој претставува задолжителна резерва во Денари.

Согласно Одлука за задолжителна резерва донесена од страна на Народна Банка на Република Македонија, стапката на задолжителна резерва на банката изнесува 10% за обврски во домашна валута, 20% за обврски во домашна валута со валутна клаузула и 13% за обврски во странска валута. Основата на задолжителната резерва се утврдува како просек од состојбата на обврските од билансите на Банката за секој календарски ден од претходниот месец. Периодот на исполнување на задолжителната резерва во денари и во евра го утврдува Народна банка во индикативен календар на периоди на исполнување на задолжителната резерва за тековната година.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Парични средства и парични еквиваленти (продолжува)

Задолжителната резерва во Денари Банката ја исполнува на просечно ниво. Задолжителната резерва на Банката во девизи се издвојува на посебни девизни сметки на НБРМ во странство и се исполнува во евра на фиксно ниво.

Каматната стапка на задолжителната резерва во Денари во текот на 2012 изнесуваше 1% годишно, а во 2011 година изнесуваше 2% годишно. Каматната стапка на задолжителната резерва во девизи во текот на 2012 и 2011 година изнесуваше 0.1% годишно.

Со состојба на 31 декември 2012 година, благајничките записи издадени од НБРМ се со рок на достасување од 28 дена и каматни стапки во висина од 3.65% - 3.73% годишно.

Државните записи издадени од Министерство за финансии се со рок на достасување од 3 месеци и каматни стапки во висина од 3.9% - 4% годишно.

Ограничените депозити во износ од 222 илјади Денари (2011: 215 илјади Денари) претставуваат гарантен фонд во останати финансиски институции (2011: гарантен фонд во останати финансиски институции).

19 Хартии од вредност чувани за тргување

	На 31 декември		На 1 јануари
	2012	2011	2011
Сопственички инструменти во нефинансиски домашни друштва	7,050	7,546	8,460
	7,050	7,546	8,460
<i>Котирани</i>	7,050	7,546	8,460
	7,050	7,546	8,460

20 Кредити и побарувања од банки

	2012		На 31 декември		На 1 јануари	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Орочени депозити, со период на доспевање над три месеци						
- домашни банки	-	-	20,000	-	30,000	-
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	-	-	20,000	-	30,000	-
(Исправка на вредноста)	-	-	(200)	-	(300)	-
	-	-	19,800	-	29,700	-

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Кредити и побарувања од банки (продолжува)

Движењето на исправката на вредноста за кредити и побарувања од банки е како што следи:

	2012	2011
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	200	300
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)		
- дополнителна исправка на вредноста	100	200
- (ослободување на исправката на вредноста)	(300)	(300)
Состојба на 31 декември	-	200

21 Кредити и побарувања од комитенти

А. Структура на кредитите и побарувањата од комитенти според видот на должникот

	2012		На 31 декември 2011		На 1 јануари 2011	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва	1,334,213	1,667,214	1,700,806	1,029,582	1,625,765	1,038,507
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	238	29,358	52	13,329	18,737	4,219
Финансиски друштва, освен банки	900	-	5,113	-	-	-
Домаќинства						
станбени кредити	4,957	162,907	2,240	143,397	2,404	114,876
потрошувачки кредити	102,920	558,917	103,299	592,110	100,913	516,102
автомобилски кредити	19,926	59,069	20,440	95,622	21,497	133,295
хипотекарни кредити	12,311	155,766	12,541	143,071	22,519	113,935
кредитни картички	24,654	88,086	27,327	94,594	28,370	99,154
останати кредити	131,132	11,392	129,497	11,008	103,866	5,159
Тековна доспеаност	731,569	(731,569)	668,343	(668,343)	406,304	(406,304)
Вкупно кредити на и побарувања од комитенти пред исправката на вредноста	2,362,820	2,001,140	2,669,658	1,454,370	2,330,375	1,618,943
(Исправка на вредноста)	(235,887)	(244,007)	(242,080)	(213,277)	(135,629)	(290,516)
	2,126,933	1,757,133	2,427,578	1,241,093	2,194,746	1,328,427

Со состојба на 31 декември 2012 година, нефункционалните кредити вклучени во кредитите и побарувањата од други комитенти изнесуваат 370,425 илјади Денари (2011: 361,555 илјади Денари). Непризнаената камата по овие кредити изнесува 100,574 илјади Денари (2011: 81,433 илјади Денари).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Кредити и побарувања од коминтенти (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2012 година, дел од побарувањата по кредити во бруто износ од 302,336 илјади Денари (2011: 125,753 илјади Денари) се заложени заради обезбедување на обврски по кредити од кредитни линии на МБПР (Белешка 29).

	2012	2011
Движење на исправката на вредноста на поединечна основа		
Состојба на 1 јануари	455,357	426,145
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)		
- дополнителна исправка на вредноста	121,743	259,883
- (ослободување на исправката на вредноста)	(97,202)	(221,759)
Ефект од курсни разлики	(4)	(7)
(Отпишани побарувања)	-	(8,905)
Состојба на 31 декември	479,894	455,357

Б. Структура на кредитите и побарувањата од комитенти според видот на обезбедувањето

	На 31 декември		На 1 јануари
	2012	2011	2011
Првокласни инструменти за обезбедување			
- Парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	96,792	90,677	107,059
Гаранции од физички лица	1,083,085	1,086,227	814,297
Залог на недвижен имот			
- Имот за сопствена употреба	848,266	814,627	568,470
- Имот за вршење дејност	1,656,044	1,333,896	1,406,283
Залог на подвижен имот	165,329	244,842	329,031
Останати видови обезбедување	22,081	66,958	121,995
Необезбедени	12,469	31,444	176,038
	3,884,066	3,668,671	3,523,173

22 Хартии од вредност расположливи за продажба

	На 31 декември		На 1 јануари
	2012	2011	2011
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
Благајнички записи	-	998,356	638,790
Државни записи	-	59,735	59,340
	-	1,058,091	698,130
Некотирани	-	1,058,091	698,130
<i>Сопственички инструменти</i>			
Сопственички инструменти издадени од банки	24,828	24,828	24,828
Останати сопственички инструменти	133,922	132,822	132,578
	158,750	157,650	157,406
Котирани	107,518	106,418	103,078
Некотирани	51,232	51,232	54,328
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба пред исправката на вредноста	158,750	1,215,741	855,536
(Исправка на вредноста)	(73,706)	(73,619)	(76,681)
	85,044	1,142,122	778,855

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Хартии од вредност расположливи за продажба (продолжува)

Движењето на исправката на вредноста за финансиски средства расположливи за продажба е како што следи:

	2012	2011
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	73,619	76,681
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)		
- дополнителна исправка на вредноста	87	33
- (ослободување на исправката на вредноста)	-	-
(Отпишани побарувања)	-	(3,095)
Состојба на 31 декември	73,706	73,619

23 Останати побарувања

	На 31 декември		На 1 јануари
	2012	2011	2011
Побарувања од купувачите	16,763	10,887	7,029
Однапред платени трошоци	2,704	6,415	6,245
Побарувања за провизии и надомести	9,855	6,407	4,469
Побарувања за данок на добивка	1,550	2,674	1,299
Побарувања од вработените	149	65	16
Останати побарувања			
- Сомнителни и спорни побарувања од поврзани субјекти за продажба на превземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	36,507	36,507	36,507
- Материјали и ситен инвентар	7,899	8,803	7,466
- Побарувања за повеќе платен персонален данок	4,199	4,199	4,199
- Сомнителни и спорни побарувања од судски спорови нотарски трошоци	6,992	6,940	4,439
- Сомнителни и спорни побарувања од правно лице	3,605	3,605	3,605
- Сомнителни и спорни побарувања од вработени за кусоци	13,679	7,341	7,341
- Побарувања во девизи од Money Gram	7,472	6,339	6,601
- Останато	14,475	12,619	10,674
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	125,849	112,801	99,890
(Исправка на вредноста)	(81,827)	(70,911)	(66,404)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	44,022	41,890	33,486

	2012	2011
Движење на исправката на вредноста		
Состојба на 1 јануари	70,911	66,404
Исправка на вредноста за годината (Белешка 11)		
- дополнителна исправка на вредноста	14,526	7,984
- (ослободување на исправката на вредноста)	(3,252)	(3,393)
Ефект од курсни разлики	(14)	-
(Отпишани побарувања)	(344)	(84)
Состојба на 31 декември	81,827	70,911

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

24 Превземени средства

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вреднос.	Вкупно
Набавна вредност						
Состојба на 1 јануари 2011	8,339	172,051	38,901	60,354	60,567	340,212
превземени во текот на годината	9,953	146,316	16,435	39,029	400	212,133
(продадени во текот на годината)	(53)	(1,417)	(2,822)	(14,266)	(76)	(18,634)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	(400)	(400)
На 31 декември 2011	18,239	316,950	52,514	85,117	60,491	533,311
Состојба на 1 јануари 2012	18,239	316,950	52,514	85,117	60,491	533,311
превземени во текот на годината	1,526	25,863	673	23,707	-	51,769
(продадени во текот на годината)	-	(72,910)	(10)	(19,026)	-	(91,946)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012	19,765	269,903	53,177	89,798	60,491	493,134
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2011	-	9,951	9,186	573	41,517	61,227
Загуба поради оштетување во текот на годината	-	3,553	1,448	-	4,465	9,466
(продадени во текот на годината)	-	-	(14)	(473)	-	(487)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2011	-	13,504	10,620	100	45,982	70,206
Состојба на 1 јануари 2012	-	13,504	10,620	100	45,982	70,206
Загуба поради оштетување во текот на годината	103	2,452	1,086	2,496	1,778	7,915
(продадени во текот на годината)	-	(7,648)	-	-	-	(7,648)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2012	103	8,308	11,706	2,596	47,760	70,473
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2011	8,339	162,100	29,715	59,781	19,050	278,985
на 31 декември 2011	18,239	303,446	41,894	85,017	14,509	463,105
На 31 декември 2012	19,662	261,595	41,471	87,202	12,731	422,661

Со состојба на 31 декември 2012 година, сегашната сметководствена вредност на превземените средства на Банката врз основа на ненаплатени побарувања изнесува 422,661 илјади Денари. Нивната објективна вредност на 31 декември 2012 година изнесува 466,180 илјади Денари. Овие средства вклучуваат имот со нето сметководствена вредност од 55,915 илјади Денари, за кои на 31 декември 2012 година Банката не поседува имотни листови. Според информациите добиени од Раководството, овие недвижности на Банката се во катастарски општини во кои се уште не е воспоставена евиденција на имотни листови. За овие недвижности Банката поседува други соодветни документи за сопственост (поседовни листови, договори за купопродажба, решенија за градба) кои се во согласност со Законот за сопственост. Последователно и до датумот на овој Извештај, Банката обезбеди имотни листови за дел од горенаведените превземени средства во износ од 15,927 илјади Денари.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

25 Нематеријални средства

Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година, нематеријалните средства во целост се состојат од купен софтвер од надворешни добавувачи и други интерно развиени нематеријални средства. Движењата во евидентираната вредност за разгледуваните периоди е како што следи:

	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Останати нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1 јануари 2011	39,875	4,266	-	44,141
Зголемувања преку нови набавки	1,110	862	-	1,972
Пренос од недвижности и опрема во подготовка	2,894	-	-	2,894
Состојба на 31 декември 2011	43,879	5,128	-	49,007
Состојба на 1 јануари 2012	43,879	5,128	-	49,007
Зголемувања преку нови набавки	1,372	926	1,788	4,086
Пренос од недвижности и опрема во подготовка	124	-	-	124
Состојба на 31 декември 2012	45,375	6,054	1,788	53,217
Акумулирана амортизација				
Состојба на 1 јануари 2011	21,502	1,066	-	22,568
Амортизација за годината	5,438	853	-	6,291
Состојба на 31 декември 2011	26,940	1,919	-	28,859
Состојба на 1 јануари 2012	26,940	1,919	-	28,859
Амортизација за годината	5,423	1,027	-	6,450
Состојба на 31 декември 2012	32,363	2,946	-	35,309
Нето сметководствена вредност				
На 1 јануари 2011	18,373	3,200	-	21,573
На 31 декември 2011	16,939	3,209	-	20,148
На 31 декември 2012	13,012	3,108	1,788	17,908

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

26 Недвижности, постројки и опрема

А. Усогласување на сегашна сметководствена вредност

	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелар. опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижности, постројки и опрема	Недвижности, постројки и опрема во подготовка	Вложување во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2011	315,325	7,429	109,149	52,053	4,909	2,918	8,134	499,917
Зголемувања	-	2,632	5,258	1,781	172	6,948	522	17,313
Пренос од недв. и опрема во подготов. (Отуѓување и отпис)	3,071 (4,148)	336 (62)	486 (17,639)	369 (1,931)	290 -	(5,951) -	1,399 -	- (23,780)
Пренос во нематеријални средства	-	-	-	-	-	(2,894)	-	(2,894)
На 31 декември 2011	314,248	10,335	97,254	52,272	5,371	1,021	10,055	490,556
Состојба на 1 јануари 2012	314,248	10,335	97,254	52,272	5,371	1,021	10,055	490,556
Зголемувања	-	131	5,624	1,030	225	894	2,211	10,115
Проценка на градежни објекти	9,328	-	-	-	-	-	-	9,328
Пренос од недв. и опрема во подготов. (Отуѓување и отпис)	- (8,729)	- (1,747)	452 (2,909)	892 (1,174)	- -	(1,404) -	60 -	- (14,559)
Пренос во нематеријални средства	-	-	-	-	-	(124)	-	(124)
Останати преноси	-	-	-	-	-	(346)	-	(346)
Состојба на 31 декември 2012	314,847	8,719	100,421	53,020	5,596	41	12,326	494,970
Акумулирана депрецијација								
Состојба на 1 јануари 2011	67,528	3,759	93,563	26,332	1,462	-	4,101	196,745
Депрецијација за годината (Отуѓување и отпис)	7,874 (2,953)	1,750 (62)	9,062 (17,640)	10,429 (1,755)	494 -	- -	1,675 -	31,284 (22,410)
Состојба на 31 декември 2011	72,449	5,447	84,985	35,006	1,956	-	5,776	205,619
Состојба на 1 јануари 2012	72,449	5,447	84,985	35,006	1,956	-	5,776	205,619
Депрецијација за годината	7,787	1,695	6,022	8,841	537	-	1,842	26,724
Проценка на градежни објекти (Отуѓување и отпис)	2,501 (2,118)	- (1,224)	- (2,909)	- (1,174)	- -	- -	- -	2,501 (7,425)
Состојба на 31 декември 2012	80,619	5,918	88,098	42,673	2,493	-	7,618	227,419
Нето сметководствена вредност								
На 1 јануари 2011	247,797	3,670	15,586	25,721	3,447	2,918	4,033	303,172
На 31 декември 2011	241,799	4,888	12,269	17,266	3,415	1,021	4,279	284,937
На 31 декември 2012	234,228	2,801	12,323	10,347	3,103	41	4,708	267,551

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)

Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012

(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Недвижности и опрема (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година, сите недвижности и опрема се во сопственост на Банката. Банката нема оптоварувања врз недвижностите и опремата.

Проценката на градежните објекти е направена од страна на независен проценител на 31 декември 2012 година, според која Банката евидентираше нето зголемување на градежните објекти во висина од 6,827 илјади Денари и истото го призна како зголемување на ревалоризационите резерви.

Во текот на 2012 година, Банката продаде градежните објекти со нето сметководствена вредност од 6,611 илјади Денари. Банката ја призна ревалоризационата резерва на продадените градежни објекти во висина од 5,496 илјади Денари во задржаната добивка/акумуирани загуби.

27 Депозити на банки

	2012		На 31 декември 2011		На 1 јануари 2011	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Тековни сметки						
- Домашни банки	1,562	-	79	-	217	-
	1,562	-	79	-	217	-
Орочени депозити						
- Домашни банки	27,611	-	89,662	-	27,654	-
- Странски банки	-	-	-	-	92,777	-
	27,611	-	89,662	-	120,431	-
	29,173	-	89,741	-	120,648	-

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

28 Депозити на комитенти

	2012		На 31 декември 2011		На 1 јануари 2011	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
<i>Нефинансиски друштва</i>						
- Тековни сметки	638,373	-	607,115	-	560,436	-
- Депозити по видување	1,186	-	908	-	1,693	-
- Орочени депозити	252,379	15,211	438,992	14,360	346,568	-
- Ограничени депозити	105,272	15,608	77,902	15,297	67,664	-
- Останати депозити	-	-	2,052	-	410	-
	997,210	30,819	1,126,969	29,657	976,771	-
<i>Држава</i>						
- Тековни сметки	15,331	-	12,880	-	6,568	-
- Депозити по видување	819	-	819	-	833	-
- Орочени депозити	-	-	70,273	-	10,000	-
	16,150	-	83,972	-	17,401	-
<i>Непроф. инст. кои им служат на домаќ.</i>						
- Тековни сметки	45,897	-	32,175	-	20,674	-
- Орочени депозити	67,568	-	73,140	-	87,830	-
- Ограничени депозити	105	-	1,727	-	433	-
	113,570	-	107,042	-	108,937	-
<i>Финансиски друштва, освен банки</i>						
- Тековни сметки	4,188	-	11,178	-	9,168	-
- Орочени депозити	54,075	297,516	149,956	241,805	305,910	206,305
- Ограничени депозити	851	136	8,466	236	8,306	73
	59,114	297,652	169,600	242,041	323,384	206,378
<i>Домаќинства</i>						
- Тековни сметки	549,353	-	444,407	-	404,697	-
- Депозити по видување	182,466	-	219,150	-	244,697	-
- Орочени депозити	1,809,326	969,523	1,455,707	1,457,951	1,485,090	509,737
- Ограничени депозити	68,854	93,558	71,377	88,482	82,668	77,644
	2,609,999	1,063,081	2,190,641	1,546,433	2,217,152	587,381
<i>Нерезиденти, освен банки</i>						
- Тековни сметки	19,673	-	19,931	-	18,445	-
- Депозити по видување	926	-	925	-	2,132	-
- Ограничени депозити	5,126	-	4,425	-	3,424	-
	25,725	-	25,281	-	24,001	-
<i>Тековна доспеаност</i>						
	822,350	(822,350)	1,006,911	(1,006,911)	435,726	(435,726)
	4,644,118	569,202	4,710,416	811,220	4,103,372	358,033

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

29 Обврски по кредити

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

	2012		На 31 декември 2011		На 1 јануари 2011	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки						
Резидентни	23,221	575,288	2,304	228,141	32,972	288,522
Нерезидентни	-	-	28	15,375	71	46,129
	23,221	575,288	2,332	243,516	33,043	334,651
Држава						
	-	2,312	-	2,312	-	2,312
	-	2,312	-	2,312	-	2,312
Финансиски друштва, освен банки						
	-	-	-	-	834	68,488
	-	-	-	-	834	68,488
Тековна доспеаност	107,640	(107,640)	77,727	(77,727)	172,789	(172,789)
	130,861	469,960	80,059	168,101	206,666	232,662

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот

	2012		На 31 декември 2011		На 1 јануари 2011	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Домашни извори:						
Банки	23,221	575,288	2,304	228,141	32,972	288,522
Држава	-	2,312	-	2,312	-	2,312
	23,221	577,600	2,304	230,453	32,972	290,834
Странски извори:						
Банки	-	-	28	15,375	71	46,129
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-	834	68,488
	-	-	28	15,375	905	114,617
Тековна доспеаност	107,640	(107,640)	77,727	(77,727)	172,789	(172,789)
	130,861	469,960	80,059	168,101	206,666	232,662

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Обврски по кредити (продолжува)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжува)

Деталите за обврските по кредити согласно склучените договори се како што следи:

Назив на кредитна линија	Валута	Дата на потпишување договор/ Анекс	Каматна стапка	Година на достасување
Стара Линија (Рамковен договор за учество во програмата на мали и средни претпријатија со трајни и обртни средства И Рамковен договор за учество во програмата на кредитирање на развој на мали И средни претпријатија)	МКД/ЕУР	08.12.2005; 29.07.2004	5.00%	Согласно договорите со крајните корисници Согласно договорите со крајните корисници
Под-договор за заем на користење на средства од обновлив кредитен фонд (ЗКДФ)	МКД/ЕУР	06.07.2011	0.50%	Согласно договорите со крајните корисници
Договор за кредит за поддршка на микро, мали и средни трговски друштва со средства од Посебниот кредитен фонд (ПКФ)	МКД/ЕУР	18.10.2011	3.00%	Согласно договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на развојот од Италијанската кредитна линија (ИКЛ)	ЕУР	Договор 29.07.2004, Анекс број 3; 20.09.2011	3.00%	Согласно договорите со крајните корисници
Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија и приоритетни проекти II од кредитната линија ЕИБ во износ од 50,000,000 евра и Рамковен договор за учество во програмата за кредитирање на мали и средни претпријатија И приоритетни проекти III во износ од 100,000,000 евра	ЕУР	14.12.2011; 12.07.2012	1.00%	2014-2020 година

Како обезбедување за овие обврски по кредити, Банката има потпишано Изјава за уредување на права и обврски на потписници на мениџи со извршни клаузули и заложено дел од побарувањата по кредити (Белешка 21).

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

30 Посебна резерва и резервирања

	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резерв. пензиите и за други користи за вработ.	Вкупно
На 01 јануари 2011	5,035	-	5,035
Исправка на вредноста за годинат			
- дополнителна исправка на вредноста	11,928	-	11,928
- (ослободување на исправката на вредноста)	(9,905)	-	(9,905)
Ефект од курсни разлики	(6)	-	(6)
Состојба на 31 декември 2011	7,052	-	7,052
Состојба на 01 јануари 2012	7,052	-	7,052
Исправка на вредноста за годината			
- дополнителна исправка на вредноста	8,297	804	9,101
- (ослободување на исправката на вредноста)	(9,186)	-	(9,186)
Ефект од курсни разлики	(1)	-	(1)
Состојба на 31 декември 2012	6,162	804	6,966

31 Останати обврски

	На 31 декември 2012	На 31 декември 2011	На 1 јануари 2011
Добиени аванси	19,229	23,427	16,099
Обврски кон добавувачите	17,267	23,419	20,910
Обврски по основ на распределба на добивка	4,993	5,075	3,028
Обврски по основ на заокружување на акции	443	2,907	2,907
Обврски по основ на финансиски наем	876	1,280	-
Разграничени приходи од претходна година	1,968	245	627
Обврски за данок на добивка		-	413
Обврски за провизиите и надоместите		-	17
Останато	10,666	6,399	7,563
	55,442	62,752	51,564

Во текот на 2011 година, Банката склучи Договор за набавка на три возила по пат на финансиски наем со домашно лизинг друштво. Вкупниот износ на наемот според Договорите е Еур 21,257. Согласно одредбите на Договорите, отплатата на обврските ќе се изврши на 36 еднакви месечни рати почнувајќи од 01 декември 2011 година до 01 ноември 2014 година. Резидуалната вредност на транспортните средства со отплатата на последната рата е еднаква на нула.

32 Акционерски капитал

Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година, вкупниот акционерски капитал на Банката изнесува 907,888 илјади Денари и истиот се состои од 907,888 одобрени и во целост платени обични акции. Номиналната вредност по акција изнесува 1,000 Денари.

Со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година, следните акционери имаат сопственост која надминува 5% од вкупните издадени акции со право на глас:

	Акционерски капитал			Право на глас во %		
	На 31 декември 2012	На 31 декември 2011	На 1 јануари 2011	На 31 декември 2012	На 31 декември 2011	На 1 јануари 2011
Тетекс АД Тетово и поврзани страни	402,009	401,444	401,444	44%	44%	44%
Европска Банка за реконструкција и развој	226,972	226,972	226,972	25%	25%	25%

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

33 Потенцијални и превземени обврски

	На 31 декември		На 1 јануари
	2012	2011	2011
Гаранции			
- Во денари	255,812	264,235	238,300
- Во странска валута	40,713	47,245	49,289
- Во денари со странска клаузула	19,241	33,090	38,734
Чинидбени гаранции			
- Во денари	16,296	13,929	28,372
- Во странска валута	-	6,766	11,878
- Во денари со странска клаузула	-	1,296	1,296
Непокриени акредитиви			
- Во странска валута	6,677	6,475	7,339
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	65,325	66,962	70,968
Неискористени пречекорувања по кредитни картички	63,063	74,123	61,775
Превземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	128,908	111,764	137,590
Останати потенцијални и превземени обврски (покриени и непокриени)	417	425	414
Издаден покриен колатерал	39,270	24,065	8,948
Покриени акредитиви	589	2,052	410
Вкупно потенцијални и превземени обврски пред посебна резерва	636,311	652,427	655,313
(Посебна резерва)(Белешка 30)	(6,162)	(7,052)	(5,035)
	630,149	645,375	650,278

Превземените обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити во износ од 128,908 илјади Денари (2011: 111,764 илјади Денари) се однесуваат на неискористени лимити од револвинг кредити. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период од една година. Овие потенцијални обврски претставуваат вонбиласна изложеност на кредитен ризик и во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките за потенцијални загуби се до моментот кога превземените и потенцијалните обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Потенцијалните обврски објавени во ова белешка се неотповикливи.

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2012, судските постапки кои се водат против Банката изнесуваат вкупно 85,244 илјади Денари. Не е евидентирано резервирање на денот на известување, бидејќи професионалните правни совети покажуваат дека нема веројатност за појава на значителни загуби. Освен тоа, разни правни спорови и побарувања може да се појават и во иднина во текот на редовното деловно работење на Банката. Поврзаните ризици се анализирани од веројатноста за нивна појава. Иако резултатот од оваа проблематика не може секогаш со сигурност да се утврди, раководството на Банката смета дека потенцијалните правни спорови и побарувања нема да резултираат во материјално значајни обврски.

Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Банката не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Потенцијални и превземени обврски (продолжува)

Капитални обврски

Не се евидентирани капитални обврски на датумот на Извештајот за финансиската состојба кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

34 Доверителски активности

Банката управува со средства во име и за сметка на трети лица наменети за купување на државни записи и обврзници или одобрување на кредити на комитенти. Истите не се во сопственост на Банката и не се признаени во Извештајот за финансиската состојба. Банката не е изложена на кредитен ризик од овие пласмани.

На 31 декември 2012 година износот на вкупните средства по работи во име и за сметка на трети лица изнесуваат 29,568 илјади Денари (2011: 29,082 илјади Денари).

35 Пензиски планови

Банката нема дефинирано планови за надомести при пензионирање или опции за надоместување базирани на акции со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година. Раководството смета дека сегашната вредност на идните обврски кон вработените во врска со надоместите при пензионирање и јубилејни награди не е од материјално значење за финансиските извештаи со состојба на 31 декември 2012 и 2011 година.

36 Трансакции со поврзани страни

Во согласност со Законот за Банки како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности.

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
 Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
 (Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзани страни (продолжува)

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти и со Клучниот раководен персонал на Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2012 и 2011 година, се како што следи:

Извештај за финансиската состојба

	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2012			
Средства			
Тековни сметки	527	720	1,247
Кредити и побарувања			
- потрошувачки кредити	2,332	222	2,554
- останати кредити и побарувања	3,224	46,256	49,480
(Исправка на вредноста)	(71)	(31,077)	(31,148)
	6,012	16,121	22,133
Обврски			
Депозити	42,989	45,954	88,943
Обврски по кредити			
Останати обврски	-	252	252
	42,989	46,206	89,195
Потенцијални обврски			
Издадени гаранции	-	1,009	1,009
Останати потенцијални обврски	2,173	815	2,988
(Посебна резерва)	(23)	(7)	(30)
	2,150	1,817	3,967
Состојба на 31 декември 2011			
Средства			
Тековни сметки	901	76	977
Кредити и побарувања			
- потрошувачки кредити	2,982	521	3,503
- останати кредити и побарувања	3,356	60,595	63,951
(Исправка на вредноста)	(95)	(32,112)	(32,207)
	7,144	29,080	36,224
Обврски			
Депозити	45,224	249,981	295,205
Обврски по кредити	-	15,404	15,404
Останати обврски	-	3,764	3,764
	45,224	269,149	314,373
Потенцијални обврски			
Издадени гаранции	-	1,677	1,677
Останати потенцијални обврски	2,119	1,337	3,456
(Посебна резерва)	(34)	(29)	(63)
	2,085	2,985	5,070

Белешки кон финансиските извештаи (продолжува)
Со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2012
(Сите износи се изразени во илјади Денари освен доколку не е поинаку наведено)

Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзани страни

2012	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Приходи			
Приходи од камата	654	814	1,468
Приходи од провизии и надомести	50	1,513	1,563
Останати приходи	10	135	145
	714	2,462	3,176
Расходи			
Расходи за камата	1,666	2,572	4,238
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	(19)	(1,043)	(1,062)
Останати расходи	-	24,629	24,629
	1,647	26,158	27,805
2011			
Приходи			
Приходи од камата	570	2,285	2,855
Приходи од провизии и надомести	64	2,022	2,086
Останати приходи	-	130	130
	634	4,437	5,071
Расходи			
Расходи за камата	1,795	10,855	12,650
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	33	646	679
Останати расходи	21	20,907	20,928
	1,849	32,408	34,257

Надомести на раководниот кадар на Банката

	2012	2011
Краткорочни користи за вработените	28,135	28,366
Останато	46	23
	28,181	28,389

Во текот на годината која заврши на 31 декември 2012 година, надоместите на лицата со посебни права и одговорности на Банката изнесуваат 28,181 илјади Денари (2011: 28,389 илјади Денари), од кои 28,135 илјади Денари (2011: 28,366 илјади Денари) се однесуваат на плати на 33 лица со посебни права и одговорности, а 46 илјади Денари се однесува на исплатена јубилејна награда на две лица со посебни права и одговорности.

37 Настани по датумот на известувањето

Како што е објавено во Белешка 2.10 Превземени средства врз основа на ненаплатени побарувања, во текот на јуни 2012 година, Народната Банка на Република Македонија донесе “Одлука за измени и дополнувања на Одлуката за сметководствениот третман на превземените средства врз основа на ненаплатени побарувања”.

На 1 јануари 2013 година, во согласност со горенаведената Одлука, Банката призна загубата за оштетување на превземените средства врз основа на ненаплатени побарувања во висина од 15,703 илјади Денари.

www.grant-thornton.com.mk